

PROGRAMMA BODEMSANERING 2005 T/M 2009

- Voor het stedelijk gebied als onderdeel van het GSB-programma stedelijke vernieuwing
 - fysiek (ISV)
- Voor het landelijke gebied als programma Wet bodembescherming

niet openbaar

GEMEENTE DEVENTER - AFDELING MILIEU

2 november 2004

INHOUD

SAMENVATTING

HOOFDSTUK 1. ALGEMEEN	1
1.1. Inleiding	1
1.2. Financiering en multiplier	1
1.3. Invloed bodembeleidsbrief	1
1.3.1. Inleiding	1
1.3.2. Bodembeleid	2
1.3.3. Bodeminformatie	2
1.4. Herindeling Deventer/ Bathmen	3
1.5. Werkvoorraad bodemverontreinigingen	3
1.5.1. De huidige situatie	3
1.5.2. Aanpak werkvoorraad in periode 2005-2010	3
1.6. Asbest	4
1.6.1. Asbestverdachte locaties	4
1.6.2. Asbestonderzoek	5
1.6.3. Ernst, urgentie en prioriteitsstelling van met asbest verontreinigde locaties	5
1.6.4. Effecten van de bodembeleidsbrief op de programmering van de bodemsaneringsoperatie	5
1.7. Het beschikbaar stellen van bodemonderzoeksgegevens aan derden	5
HOOFDSTUK 2. BODEMSANERING IN HET STEDELIJK GEBIED – ISV	7
2.1. Inleiding	7
2.2. Wat is de huidige situatie in Deventer?	7
2.3. Welke prestaties wil Deventer leveren?	7
2.3.1. De werkvoorraad	7
2.3.2. Ernstig en urgente saneringslocaties	8
NAVOS	9
2.3.3. Nazorg en beheerlocaties	10
2.3.4. Toetsbare prestaties	10
2.4. Verstedelijkingsafspraken (VINAC)	11
2.5. Welke financiële middelen wil Deventer inzetten?	12
2.5.1. Beschikbaar indicatief budget	12
2.5.2. Aan te vragen budget	12
HOOFDSTUK 3. BODEMSANERING LANDELIJK GEBIED: WBB-PROGRAMMA 2005 – 2010	13
3.1. Inleiding	13
3.2. Doorloop van prestaties uit de periode t/m 2004	13
3.3. Aanpak van de werkvoorraad bodemverontreiniging	13
3.4. Gebiedsgericht beleid	14
3.5. NAVOS	14
3.6. Nazorg en beheersmaatregelen	14
3.7. Asbest	15
3.8. Spoor 2 landsdekkend beeld	15
3.9. Ongerechtvaardigde verrijking oude saneringen gemeentelijke eigendommen	15
3.10. Welke prestaties wil Deventer leveren?	15
3.11. Welke financiële middelen wil Deventer inzetten?	16
3.11.1. Beschikbaar indicatief budget	16
3.11.2. Aan te vragen budget	16
HOOFDSTUK 4. TOT SLOT	17
4.1. Indiening	17
4.2. Voortgangsbewaking van het programma	17
4.3. Verantwoording en vaststelling van het programma	17

BIJLAGEN

1. ernstig en urgente gevallen van bodemverontreiniging gemeente Deventer
- 1a. ernstige gevallen van bodemverontreiniging, nog niet beschikt
- 2a. ontwikkelingslocaties korte termijn
- 2b. planning ontwikkelingslocaties
- 3a. kwetsbare gebieden in Deventer
- 3b. historisch verdachte locaties in de kwetsbare gebieden
- 4a. klasse 8 – locaties uit de werkvoorraad waar een vervolgonderzoek nodig is in het stedelijk gebied
- 4b. klasse 8 – locaties uit de werkvoorraad waar een vervolgonderzoek nodig is in het landelijk gebied

5. Samenvattend overzicht inhoud Wbb-programma 2005 t/m 2009, inclusief definities prestatie-indicatoren bodemsanering
- 6a. Te realiseren bodemsaneringsprestaties in het stedelijk gebied – doorloop prestaties 2000 - 2005
- 6b. Te realiseren bodemsaneringsprestaties in het stedelijk gebied, periode 2005 t/m 2009
7. Te realiseren bodemsaneringsprestaties in het landelijk gebied, periode 2005 t/m 2009
- 8a. Schema financiële paragraaf ISV
- 8b. Berekening benodigde financiën per thema
- 9a. Schema financiële paragraaf Wbb
- 9b. Berekening benodigde financiën per thema

SAMENVATTING

Inleiding

Met dit programma bodemsanering geeft de gemeente Deventer aan wat het op het gebied van bodemonderzoek en sanering wil bereiken in de periode 2005 t/m 2009. Voor de uitvoering van de bodemsaneringsoperatie bestaan er thans drie financieringskaders:

- 2-1. De bedrijvenregeling voor de sanering van in gebruik zijnde bedrijfsterreinen.
- 3-2. Het Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing (ISV) voor overige bodemsaneringen in het stedelijk gebied en
- 4-3. De Wbb voor overige bodemsaneringen in het landelijk gebied.

Met opmaak: opsommingstekens en nummering

Dit programma richt zich met name op de laatste twee segmenten en is opgedeeld in een algemeen deel en, conform de landelijke richtlijnen, in een ISV – bodemsaneringsprogramma voor het stedelijk gebied en een Wbb – bodemsaneringsprogramma voor het landelijk gebied.

In 1998 is naar aanleiding van het Nationaal Milieubeleidsplan met het ministerie van Financiën overeenstemming bereikt over de omvang en financiering van alle nog uit te voeren bodemsaneringen. Destijds zijn de kosten voor deze bodemsaneringsoperatie geschat op circa 18 miljard euro. Het beschikbare rijksbudget t/m 2023 was circa 4,5 miljard euro. Dat kwam overeen met ¼ van het benodigde budget. Op grond hiervan is besloten dat het rijksbudget op een zodanige wijze ingezet moest worden dat provincies en gemeenten via bijdragen van derden ervoor zouden zorgen dat het totale budget verviervoudigd werd. Er moest dus worden gestreefd naar een multiplier van 4 (1:3).

Op 26 februari 2004 heeft het college van burgemeester en wethouders van Deventer de nulmeting bodemverontreinigingen, oftewel de werkvoorraad bodem, aangeboden aan het ministerie van VROM. Op 14 april 2004 is deze nulmeting door de toetsingscommissie goedgekeurd. Aan de hand van de bepaalde nulmeting heeft het ministerie van VROM het indicatieve budget voor de periode 2005 t/m 2009 voor de gemeente Deventer vastgesteld. De werkvoorraad van Deventer bestaat uit 3.213 potentieel ernstig vervuilde locaties. De werkvoorraad van de gemeente Bathmen, die op 1 januari 2005 samengevoegd wordt met de gemeente Deventer, bestaat uit 25 potentieel ernstig vervuilde locaties. Dit zijn locaties waar zodanige historische activiteiten hebben plaatsgevonden dat er een redelijke kans is op een ernstige bodemverontreiniging. Aan de hand van de bepaalde nulmeting is het indicatieve budget voor bodemsanering in het stedelijk gebied van Deventer vastgesteld op € 1.911.000,-.

Voor 2030 dient de ernstige bodemverontreiniging in Nederland gesaneerd of beheerst te zijn. Voor de komende vijf programmaperiodes betekent dit dat per programmaperiode voor gemiddeld 20% van de werkvoorraad deze situatie moet zijn bereikt. In de periode 2005 t/m 2009 zijn deze percentages hoger, namelijk 30% voor het stedelijk gebied en 27% voor het landelijk gebied. Het is mogelijk om in deze periode hogere percentages te halen omdat er relatief veel eenvoudige locaties kunnen worden afgehandeld.

ISV-programma

Het ISV-programma is onderdeel van het Grote Stedenbeleid. De bodemsaneringsgelden voor het stedelijk gebied zijn toegevoegd aan het Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing (ISV), aangezien door het saneren van vervuilde locaties de leefkwaliteit van de stad verbeterd wordt. Na bodemsanering kan hoogwaardige stedelijke ontwikkeling plaatsvinden. Op deze manier zal de aantrekkingskracht van het wonen, werken en recreëren in de stad Deventer vergroot worden. In 2005 gaat het tweede tijdvak van het Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing in.

De prestaties op het gebied van bodemsanering worden geformuleerd met gebruikmaking van voorgeschreven indicatoren. De gemeente Deventer wil op 31 december 2009 het volgende gerealiseerd hebben:

- A. Doorloop prestaties uit de periode 2000 t/m 2004
 1. 11 bodemsaneringen, waarvan 2 saneringen in eigen beheer.
 2. 17 onderzoeken.
 3. 15.015 m² gesaneerde ernstig verontreinigde grond, waarvan 7.150 m² door saneringen in eigen beheer
 4. 46.736 m³ gesaneerde ernstig verontreinigde grond, waarvan 32.050 m³ door saneringen in eigen beheer.
 5. 889.650 m³ gesaneerd verontreinigd grondwater, waarvan 75.000 m³ door saneringen in eigen beheer.
 6. 511.083 bodemsaneringsprestatie-eenheden (BPE's), waarvan 133.300 door saneringen in eigen beheer.
- B. Nieuwe prestaties periode 2005 t/m 2009

7. 18 saneringen, waarvan 8 saneringen in eigen beheer (2 Bedrijvenregeling).
8. 243 onderzoeken en het onderzoek naar 1000 dempingen en 919 tanklocaties.
9. 38.594 m2 gesaneerde ernstig verontreinigde grond, waarvan 9.350 m2 door saneringen in eigen beheer.
- 4-10. 101.868 m3 gesaneerde ernstig verontreinigde grond, waarvan 12.810 m3 door saneringen in eigen beheer.
- 5-11. 74.695 m3 gesaneerd verontreinigd grondwater, waarvan 34.250 m3 door saneringen in eigen beheer.
12. 374.076 bodemsaneringsprestatie-eenheden, waarvan 61.480 door saneringen in eigen beheer.

Met opmaak: opsommingstekens en nummering

Het indicatieve budget voor bodemsanering in het stedelijk gebied van Deventer is vastgesteld op € 1.911.000,-. Hieraan zijn de zogenaamde VINAC-middelen toegevoegd. Dit budget bedraagt € 1.140.000,-. In totaal is het indicatieve ISV-bodemsaneringsbudget voor Deventer dus € 3.051.000,-.

Het budget wat aangevraagd wordt voor ISVII bedraagt € 3.008.300,-. Dit betekent dat vrijwel het gehele indicatieve budget aangevraagd wordt. Van derden wordt een bijdrage in de bodemsaneringskosten verwacht van € 5.045.750,-. Dit zou betekenen dat de gemeente Deventer een multiplier zou halen van 2,68. Deze multiplier is vrij laag. Dit komt doordat voor de aanpak van de werkvoorraad geen bijdrage uit de markt te verwachten is en dit nauwelijks aan de orde is voor de aanpak van voormalige stortlocaties (NAVOS-locaties) en nazorg- en beheerlocaties. Als enkel gekeken wordt naar de uit te voeren saneringen wordt een multiplier gehaald van 5. Naast nieuwe saneringen is er sprake van doorloop van prestaties vanuit de periode 2000 t/m 2004. De kosten hiervoor worden ingeschat op € 2.950.950,-. Verzocht wordt de desbetreffende projecten met de bijbehorende middelen door te schuiven naar de tweede ISV-periode.

Wbb-programma

De gemeente Deventer wil op 31 december 2009 het volgende gerealiseerd hebben in het landelijk gebied:

1. 1 sanering
 - 2-Dit betreft een sanering in eigen beheer, waarvoor mogelijk een beroep op de Bedrijvenregeling wordt gedaan.
2. 116 onderzoeken.
- 3-3. 10.000 m2 gesaneerde ernstig verontreinigde bodem.
- 4-4. 2.500 m3 gesaneerde ernstig verontreinigde grond.
- 5-5. 0 m3 gesaneerd verontreinigd grondwater.
- 6-6. 17.500 Bodemsaneringsprestatie-eenheden.

Met opmaak: opsommingstekens en nummering

Met opmaak: opsommingstekens en nummering

Het indicatieve budget voor bodemsanering in het landelijk gebied van Deventer is vastgesteld op € 164.000,-. Het budget wat aangevraagd wordt voor de periode 2005 t/m 2009 bedraagt € 163.250,-. Dit betekent dat er sprake is van een onderbesteding van het indicatieve budget van € 750,-. Van derden wordt een bijdrage in de bodemsaneringskosten verwacht van € 1 miljoen. Dit zou betekenen dat de gemeente Deventer een multiplier zou halen van 7. Aangezien deze multiplier gehaald wordt door slechts 1 bodemsanering van derden, is het onzeker of deze werkelijk gehaald wordt. Indien de gemeente Deventer meer budget toegewezen krijgt, is de gemeente in staat om een aanvullende prestatie te leveren. Met het extra budget zal:

1. het arseenbeleid opgesteld worden. Extra kosten: € 10.000,-
2. drie nadere onderzoeken op de klasse 8-locaties uit de werkvoorraad uitgevoerd worden: extra kosten € 15.000,-.
3. oriënterend onderzoek uitgevoerd worden op de locaties waar dat nodig is in kwetsbaar gebied: extra kosten: € 2.000,-/ onderzoek, verwacht aantal onderzoeken is 55.

HOOFDSTUK 1. ALGEMEEN

1.1. Inleiding

Met dit programma geeft de gemeente Deventer aan wat het op het gebied van bodemonderzoek en sanering wil bereiken in de periode 2005 t/m 2009. Voor bodemsanering zijn de volgende twee doelstellingen uit het derde Nationaal MilieubeleidsPlan (NMP3) uit 1998 richtinggevend:

1. In 2005 zijn alle mogelijke locaties waar zich bodemverontreiniging bevindt, in beeld. Om deze inventarisatie te kunnen gebruiken voor het opstellen van dit bodemsaneringsprogramma is het jaartal 2005 enkele jaren geleden vervroegd tot 2004.
2. In 2023 zijn alle ernstige verontreinigingen gesaneerd, of beheerst. In de Begrotingswet is het jaartal 2023, als gevolg van bezuinigingen, gesteld op 2030.

De provincies en gemeenten die bevoegd gezag Wet bodembescherming (Wbb) zijn, zijn aan zet voor de concrete uitvoering van deze doelstellingen en krijgen hiervoor financiële middelen van het rijk. Voor de uitvoering van de bodemsaneringsoperatie bestaan er thans drie financieringskaders:

- ~~2-4~~. De bedrijvenregeling voor de sanering van in gebruik zijnde bedrijfsterreinen.
- ~~3-5~~. Het Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing (ISV) voor overige bodemsaneringen in het stedelijk gebied en
- ~~4-6~~. De Wbb voor overige bodemsaneringen in het landelijk gebied.

Met opmaak: opsommingstekens en nummering

Dit programma richt zich met name op de laatste twee segmenten en is opgedeeld in een algemeen deel en, conform de landelijke richtlijnen, in een ISV – bodemsaneringsprogramma voor het stedelijk gebied en een Wbb – bodemsaneringsprogramma voor het landelijk gebied. De bedrijvenregeling is een op zich staande regeling, waarvoor geen programma hoeft te worden opgesteld. In het ISV en Wbb-programma kunnen alleen bedrijfsterreinen worden opgenomen die een functiewijziging ondergaan.

Terreinen die buiten dit programma vallen omdat er aparte afspraken over gemaakt zijn, zijn gasfabrieksterreinen, NS-terreinen, staatseigendommen en waterbodems.

Dit programma bodemsanering is opgesteld aan de hand van de volgende stukken van het ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer:

1. Beleidskader ISV2.
2. Richtlijn Wbb-Programma's 2005 t/m 2009.
3. de Handreiking Bodemsanering t.b.v. programma's 2005 t/m 2009 ISV2 en Wbb.

1.2. Financiering en multiplier

In 1998 is naar aanleiding van het NMP3 met het ministerie van Financiën overeenstemming bereikt over de omvang en financiering van de bodemsaneringsoperatie. Destijds zijn de kosten voor de bodemsaneringsoperatie geschat op circa 18 miljard euro. Het beschikbare rijksbudget t/m 2023 was circa 4,5 miljard euro. Dat kwam overeen met ¼ van het benodigde budget. Op grond hiervan is besloten dat het rijksbudget op een zodanige wijze ingezet moest worden dat provincies en gemeenten via bijdragen van derden ervoor zouden zorgen dat het totale budget verviervoudigd werd. Er moest dus worden gestreefd naar een multiplier van 4 (1:3). In de verdeelsleutel voor de budgettoekenning is rekening gehouden met de verschillen in mogelijkheden bij provincies en gemeenten om de factor 4 te halen. Provincies en gemeenten met weinig marktwerking krijgen namelijk procentueel meer budget. De multiplier geldt niet per geval en zelfs niet per vijfjaarlijkse periode. De provincies en gemeenten zijn vrij in de wijze waarop ze deze multiplier trachten te bereiken. De gemeente Deventer heeft in haar concept ISV-verordening vastgelegd dat, als aan de voorwaarden voor toekenning van ISV-bodemsaneringsmiddelen wordt voldaan, in principe een bijdrage tot maximaal 25% mogelijk is. Afwijken hiervan is slechts in uitzonderingsgevallen mogelijk.

1.3. Invloed bodembeleidsbrief

1.3.1. Inleiding

De Bodembeleidsbrief van de staatssecretaris van VROM (december 2003) kondigt een nieuwe wending aan voor de manier waarop in de nabije toekomst met bodemverontreiniging dient te worden omgegaan. Bodemverontreiniging is een relatief jong maatschappelijk verschijnsel en heeft in amper een generatie al een hele ontwikkeling doorgemaakt qua beleid en wetgeving. De Bodembeleidsbrief is de meest recente stap in die

ontwikkeling. De aangekondigde beleidsvernieuwingen vormen naar de mening van de gemeente Deventer een logische vervolgstap op eerdere beleidswijzigingen in het traject op weg naar het verder volwassen worden van dit vakgebied. Bodem gaat aansluiting zoeken bij andere beleidsvelden en het nieuwe beleid zal meer ruimte bieden aan maatwerk op gebiedsniveau. Dit maakt dat beter aangesloten kan worden bij de eigen gemeentelijke ambities. Het meer integraal en risico-gebaseerd beoordelen van verontreinigde locaties, rekening houdend met het gebruik, zal naar verwachting beter aansluiten bij de praktijk en leiden tot minder stagnatie bij maatschappelijk gewenste ontwikkelingen en tot minder economische schade.

1.3.2. Bodembeleid

Het opstellen van eigen beleid, toegesneden op de lokale situatie wordt door de beoogde verdergaande decentralisatie van nog meer belang. Op dit moment bestaat er reeds een gezamenlijk bodembeleidsplan van de provincie Overijssel en de gemeenten Almelo, Enschede, Hengelo, Zwolle en Deventer. In dit beleidsplan is getracht zoveel mogelijk beleid met elkaar vast te leggen. Omdat dit echter niet voor alle aspecten mogelijk is, zal de gemeente Deventer daarnaast nog een eigen bodembeleidsplan opstellen. Hierin zal onder andere concreet invulling gegeven worden aan gebiedsgerichte oplossingen in relatie tot de lokale bodemkwaliteitsambities. Ook oplossingsrichtingen voor knelpunten waar in de Deventer bodempraktijk veelvuldig tegen aangelopen wordt, kunnen hierin worden benoemd en verder uitgewerkt. Reeds bestaande bodeminstrumenten en -plannen (bijvoorbeeld de huidige bodemkwaliteitskaarten) zullen hieraan gekoppeld worden.

Een ander logisch gevolg van de bodembeleidsbrief is om bij het opstellen van het eigen bodembeleid en het bepalen van de onderzoeks- en saneringsinspanning niet alleen naar de "verontreinigde" bodem te kijken, maar ook nadrukkelijker rekening te houden met andere relevante vakgebieden die in een breder verband ook een raakvlak met bodem hebben. Nu het in de toekomst meer en meer zal gaan over een risicogebaseerde beoordeling van het effect van bodemverontreiniging op het (lange termijn) gebruik is het van belang aanpalende beleidsvelden reeds in een vroeg stadium bij de afweging van de mate van benodigde onderzoeks-/saneringsinspanning te betrekken en dus actief de interne dialoog op te zoeken. Hierbij moet gedacht worden aan afstemming met onderwerpen als grondwaterwinning en -bescherming, landbouw, ecologie en natuur, archeologie en ruimtelijke ordening. Deze beleidsvelden zullen bij het opstellen van het gemeentelijke bodembeleidsplan en criteria voor prioritering van de aanpak worden betrokken. Het gemeentelijke bodembeleid zal zo concreet mogelijk worden afgestemd op de bestaande raakvlakken, lange termijn visies en plannen van dergelijke aanpalende beleidsonderwerpen. Een voorbeeld is de recente Structuurvisie 2025 van de gemeente Deventer, waarin de ambities voor de toekomstige ruimtelijke indeling van de gemeente, voor zowel het landelijke als het stedelijke gebied, zijn omschreven.

Aangezien door VROM nog geen saneringscriterium bekend gemaakt is, kan op dit moment nog niet concreet worden aangegeven of en hoeveel locaties in de toekomst kunnen worden afgevoerd van de werkvoorraad. Naar verwachting zal het nieuwe beleid met name effecten hebben op de volgende programmaperioden vanaf 2010. Op die termijn zijn overigens Europese invloeden (Kaderrichtlijnen) niet uit te sluiten.

Een eigen bodembeleid waarin de uitgangspunten én eventuele beleidsruimte zo helder mogelijk worden omschreven, zal ook de transparantie van de besluitvorming rondom de aanpak van bodemverontreiniging bevorderen. Heldere uitgangspunten waar ook in beschikkingen naar verwezen kan worden, zijn bovendien beter handhaafbaar. In Deventer is al een handhaafbaarheidstoets ingevoerd, waarbij degene die uiteindelijk de handhaving zal verrichten, vóór het uitdoen van een beschikking beoordeelt of de beschikking wel handhaafbaar is. Dit past ook in het streven naar meer kwaliteit in de uitvoeringstaken.

1.3.3. Bodeminformatie

Het in de bodembeleidsbrief genoemde belang van goed toegankelijke bodeminformatie voor het publiek wordt door de gemeente Deventer onderschreven en sluit goed aan bij de initiatieven die reeds in gang zijn gezet. Bodemonderzoeksgegevens staan in de BIS-systemen (Globis en BIS4all) en invoer van nieuwe gegevens wordt structureel bijgehouden. In paragraaf 1.6 wordt nader ingegaan op het beschikbaar stellen van bodemonderzoeksgegevens aan derden.

Het feit dat meer taken als gevolg van decentralisatie bij kleinere overheidsorganisaties komen te liggen, vraagt om een vorm van kennismanagement om te garanderen dat het gehele vakgebied binnen de milieuafdeling gedekt wordt. Omdat "bodem" een complex vakgebied is en oplossingen steeds meer op maat gemaakt zullen kunnen (en moeten) worden, zal daarom nog meer dan nu behoefte bestaan aan specialistische kennis. Voor zover niet reeds in huis zal deze kennis in eerste instantie gezocht worden bij vrij te raadplegen instanties als SKB, SIKB en de per 1 januari 2005 operationele organisatie Bodem+. Indien specialistische kennis ook daar niet beschikbaar is, zal deze extern ingehuurd moeten worden.

Een nieuw bodembeleid zal naar verwachting aanvankelijk een extra belasting vormen voor de bodemadviseurs bij de gemeente Deventer. Er valt immers opnieuw wat uit te leggen aan burgers en bedrijven. Het is de vraag hoe de "praktijk" gaat reageren op de zoveelste beleidswijziging binnen relatief korte tijd. Steeds wijzigend beleid kan leiden tot een afwachtende houding bij probleembezitters en versterkt de positie van het bevoegd gezag als betrouwbare gesprekspartner niet. Hoewel de recente beleidsvernieuwingen mede tot doel hebben de regelgeving meer consistent en eenvoudiger te maken, zal dit, ten minste op korte termijn, waarschijnlijk niet zo door partijen worden ervaren. Integendeel: er moet weer gestudeerd worden op de (on)mogelijkheden van het nieuwe beleid en discussies die wellicht net afgerond waren, moeten weer tegen het licht gehouden worden. Het imago van Bodem "als lastige materie" brengt bovendien het risico met zich mee dat dit onderwerp niet of in een te laat stadium wordt meegenomen in planvorming. Er zal naar verwachting meer tijd besteed moeten worden aan interne en externe communicatie rondom bodemontwikkelingen. Aan de andere kant is de verwachting dat op termijn door de invoering van een uniforme besluitvorming rondom eenvoudige saneringen (BUS) de werklust weer in evenwicht gebracht kan worden.

De veranderende rol van de bodemadviseur zal vragen om andere (b.v. coördinerende en communicatieve) competenties en gerichte opleidingsmogelijkheden. Genoemde aspecten verdienen de komende jaren blijvend aandacht en zullen daarom worden opgenomen in het afdelings- en opleidingsplan van de afdeling Milieu van de gemeente Deventer.

Bovenstaande effecten van de implementatie van de Bodembeleidsbrief, zoals daar genoemd zijn het opstellen van eigen gebiedsgericht bodembeleid(snormen), het opzetten van een bodemloket, de externe communicatie (stimuleren en informeren marktpartijen), interne communicatie (afstemming andere vakgebieden), opleidingen t.b.v. competentieontwikkeling of specialistische inhuur) zullen in komende programmaperiode ook de nodige kosten met zich meebrengen. Deze kosten zullen voornamelijk worden gefinancierd uit het reguliere budget.

1.4. Herindeling Deventer/ Bathmen

Eind juni 2004 werd definitief bekend dat de gemeente Deventer per 1 januari 2005 samengevoegd wordt met de gemeente Bathmen. Dit betekent dat de gemeente Deventer de bevoegd gezagtaken Wet bodembescherming voor het grondgebied van de gemeente Bathmen overneemt van de provincie Overijssel. Op dat moment dat deze herindeling definitief werk, was het niet meer mogelijk de gegevens van de gemeente Bathmen in het concept-bodemsaneringsprogramma te voegen. In dit programma zijn deze gegevens, zo goed als mogelijk was, gevoegd.

1.4-1.5. Werkvoorraad bodemverontreinigingen

1.4.1-1.5.1. De huidige situatie

Op 26 februari 2004 heeft het college van burgemeester en wethouders de nulmeting bodemverontreinigingen, oftewel de werkvoorraad bodem, aangeboden aan het ministerie van VROM. Op 14 april 2004 is deze nulmeting door de toetsingscommissie goedgekeurd. Aan de hand van de bepaalde werkvoorraad heeft het ministerie van VROM het indicatieve budget voor de periode 2005 t/m 2009 voor de gemeente Deventer vastgesteld.

De werkvoorraad van Deventer bestaat uit 3.213 potentieel ernstig vervuilde locaties. De werkvoorraad van de gemeente Bathmen, die samengevoegd wordt met de gemeente Deventer, bestaat uit 25 potentieel ernstig vervuilde locaties. Dit zijn locaties waar zodanige historische activiteiten hebben plaatsgevonden dat er een redelijke kans is op een ernstige bodemverontreiniging.

1.4.2-1.5.2. Aanpak werkvoorraad in periode 2005-2010

Voor 2030 dient de ernstige bodemverontreiniging in Nederland gesaneerd of beheerst te zijn. Voor de komende vijf programmaperiodes betekent dit dat per programmaperiode voor gemiddeld 20% van de werkvoorraad deze situatie moet zijn bereikt. De werkvoorraad is weergegeven in de zogenaamde LDB-tabel (LDB = Landsdekkend Beeld). Deze tabel is het eindproduct van een zeer intensief traject, maar ook het begin van een nieuwe wijze van aanpak van de bodemsaneringsoperatie. Op grond van de nu verzamelde informatie kunnen beredeneerde keuzes worden gemaakt omtrent de locaties die als eersten moeten worden aangepakt.

De gemeente Deventer kiest voor de volgende aanpak in de periode 2005 t/m 2009:

- A. Aanpak gericht op de werkvoorraad:
 - 1. Indikken van de werkvoorraad door grote hoeveelheden soortgelijke locaties in één maal aan te pakken. Deze aanpak zal toegepast worden op circa 1000 dempingen en 919 locaties waar een ondergrondse tank ligt. Met deze aanpak is, voor wat betreft de dempingen al een begin gemaakt in 2004. Het streven is voor de tanklocaties ook een begin te maken in 2004.

Met opmaak: opsommingstekens en nummering

Met opmaak: opsommingstekens en nummering

2. Aanpak van de meest urgente categorie, de klasse 8-locaties waar een vervolgonderzoek nodig is. Hierin bevinden zich de grootste onzekerheden en de grootste risico's.

6.3. Aanpak locaties die in een kwetsbaar gebied liggen. Het betreft de volgende gebieden:

- a) Ecologische hoofdstructuur
- b) Waterwingebieden en intrekgebieden
- c) Project Zandwetering
- d) Ruimte voor de Rivier
- e) Vogelrichtlijnggebieden
- f) Volkstuincomplexen

Deze gebieden zijn (deels) weergegeven op de kaart in bijlage 3a en 3b.

Met opmaak: opsommingstekens en nummering

3.B. Aanpak gericht op werk dat al in uitvoering is:

1. Aanpak ernstige gevallen van bodemverontreiniging. De locaties waar sprake is van onacceptabele risico's, dus waar gesaneerd moet worden binnen 4 jaar, zullen als eerste aangepakt worden. Dit zijn de ernstige en urgente gevallen. Er zijn circa 20 ernstige en urgente gevallen bekend bij de gemeente Deventer (zie bijlage 1). Volgens opgave van de provincie Overijssel liggen in de gemeente Bathmen geen ernstige en urgente gevallen van bodemverontreiniging, die sanering behoeven. In hoofdstuk 2 zal ingegaan worden op de stedelijke locaties die Deventer in de periode 2005 t/m 2009 wil saneren. In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op de locaties in landelijk gebied die Deventer in de periode 2005 t/m 2009 wil saneren.

Met opmaak: opsommingstekens en nummering

4.2. Aanpak ernstige gevallen van bodemverontreiniging, urgentie nog niet bepaald. In Deventer zijn 39 locaties (zie bijlage 1a), die wel ernstig verontreinigd zijn, maar waarvan de urgentie nog niet bepaald is. Het streven is om van al deze locaties de urgentie te bepalen en, indien mogelijk, een beschikking af te geven op ernst en urgentie.

Met opmaak: opsommingstekens en nummering

3. Aanpak locaties "omvang onbekend". Dit zijn locaties waar bodemonderzoek heeft uitgewezen dat er sprake is van sterk verhoogde gehalten aan verontreinigingen. De omvang van de verontreiniging en daarmee de urgentie van een eventuele sanering zijn echter nog niet onderzocht. Het gaat in totaal om 119 locaties. Het is niet bekend hoeveel van dergelijke locaties in de gemeente Bathmen liggen.

5.4. Aanpak locaties in plangebieden. In bijlage 2 zijn de grotere plangebieden opgenomen. Hiernaast zijn een aantal kleinere locaties waar ontwikkeling plaats zal vinden in de komende 5 jaar. Ruim voordat een ontwikkeling plaats vindt, krijgt de afdeling Milieu van de gemeente Deventer het verzoek de situatie m.b.t. de bodemkwaliteit uit te zoeken. Op dat moment vindt een digitale vergelijking van de ontwikkellocaties met het Historisch BodemBestand (HBB) en het bodeminformatiesysteem BIS4all plaats. Op basis hiervan wordt een strategie voor vervolgonderzoek gemaakt. Op deze wijze worden ruimtelijke ontwikkelingen gefaciliteerd. De kosten voor deze vervolgonderzoeken worden over het algemeen betaald uit de exploitatiekosten. Op deze wijze wordt aangesloten bij de ruimtelijke dynamiek. Locaties waarvan nu al bekend is dat er een bodemsanering plaats moet vinden, zijn opgenomen in hoofdstuk 2 en 3 (stedelijk resp. landelijk gebied).

Met opmaak: opsommingstekens en nummering

Voor de grote groepen locaties, zoals vermeld onder A, zal een onderzoeksproject opgezet worden. Hierbij zullen snel zoveel mogelijk locaties gericht worden onderzocht, waarbij de mate van onderzoek kan variëren per soort locaties. Bij sommige locaties kan wellicht worden volstaan met een beperkt dossieronderzoek om duidelijkheid over de verontreinigingssituatie te krijgen. Bij andere locaties zal aanvullend een bodemonderzoek worden uitgevoerd, bijvoorbeeld gericht op het diepere grondwater of op bepaalde spots.

1.5-1.6. Asbest

Met opmaak: opsommingstekens en nummering

Een verontreinigende stof die specifieke aandacht vraagt is asbest. Deze stof komt regelmatig voor in de bodem waar bebouwing aanwezig is (geweest) uit de tweede helft van de vorige eeuw en in wegen die verhard zijn met puinhoudend materiaal. Bij inademing, bijvoorbeeld bij stofvorming, kan asbest kanker veroorzaken. Sinds 1 juli 1993 geldt in Nederland op grond van het Arbeidsomstandighedenbesluit een verbod op de productie, toepassing en hergebruik van asbesthoudende producten en materialen.

1.6.1. Asbestverdachte locaties

De gemeente Deventer is vooralsnog niet voornemens om een stedelijke inventarisatie voor asbest te starten. Uit het historisch bodembestand (HBB) blijkt dat binnen de gemeentegrenzen geen specifieke asbestver- of bewerkende bedrijven aanwezig zijn (geweest). Binnen de gemeentegrenzen is één asbesthoudende weg bekend waarvoor een saneringsplicht geldt en zijn verschillende bodemsaneringen uitgevoerd vanwege de aanwezigheid van te hoge concentraties asbest.

Om er zeker van te zijn dat asbestverontreiniging van de (water)bodem tijdig aan het licht komt, is het van belang dat reeds in het verkennend/oriënterend bodemonderzoek het mogelijke voorkomen van asbest adequaat wordt

onderzocht. De gemeente Deventer zoekt hierbij, in afwachting van een landelijke nadere afstemming, dan wel integratie, aansluiting bij de reeds beschikbare onderzoeksprotocollen. Dit houdt in dat asbest als expliciet en verplicht onderdeel wordt meegenomen tijdens het vooronderzoek conform NVN 5725. Door ongecontroleerde en diffuse verspreiding van asbest in de keten is alertheid in ieder geval geboden als het gaat om:

- aankoop, verkoop en ontwikkeling van gronden waarop bebouwing aanwezig is (geweest), met name waar het bebouwing van vóór 1 juli 1993 betreft;
- verspreiding door diffuse bron (incidenten);
- percelen waarbij asbest is verwijderd uit gebouwen;
- boerenerven en halfverharde toegangswegen;
- ondergrondse bouwwerken;
- sloottracés;
- infrastructuur (asbestwegen, asbestverontreinigd wegcunet, waterwegen, waterbodem);
- zwerfasbest en illegale stort;
- hergebruik grond, grondverzet;
- stort en vervoer asbesthoudend afval.

1.6.2. Asbestonderzoek

Bij een (op basis van het vooronderzoek gebaseerde) verdenking op asbest dient bodemonderzoek plaats te vinden conform de NEN 5707 "Inspectie, monsterneming en analyse van asbest in de bodem". Deze norm beschrijft een methode voor de bepaling van het gehalte aan asbest in de bodem en partijen grond. Een verkennend of nader asbestonderzoek conform NEN 5707 kan gecombineerd worden met een verkennend bodemonderzoek conform NEN 5740.

1.6.3. Ernst, urgentie en prioriteitsstelling van met asbest verontreinigde locaties

Met het invoeren van een landelijke interventiewaarde voor asbest is bodemverontreiniging door asbest in belangrijke mate gelijkgeschakeld met bodemverontreiniging door andere stoffen. Een overschrijding van de interventiewaarde (100 mg/kg_{dwt}, zijnde de som van de concentraties chrysotielasbest en tien maal de concentratie amfiboolasbest) betekent dat moet worden bezien of op de betreffende locatie het saneringscriterium wordt overschreden.

De gemeente Deventer sluit met betrekking tot het saneringscriterium, in afwachting van definitief landelijk beleid, aan bij RIVM-rapport 711701034/2003 "Beoordeling van de risico's van bodemverontreiniging met asbest". Op basis van dit rapport wordt voorgesteld een oppervlaktecriterium te hanteren, waarbij het met asbest verontreinigd oppervlak minimaal 25 m² moet bedragen voordat bij overschrijding van de interventiewaarde sprake is van een geval van "ernstige bodemverontreiniging".

Met betrekking tot de locatie-specifieke humane risico's van asbestverontreinigingen in de bodem zal in lijn met de Sanerings Urgentie Systematiek worden aangesloten bij de richtlijn "Bepaling locatie-specifieke humane risico's" uit het RIVM-rapport 711701034/2003 "Beoordeling van de risico's van bodemverontreiniging met asbest". Wanneer sprake is van actuele risico's is een sanering urgent en dient binnen 4 jaar gestart te zijn met de sanering van de bodem.

1.6.4. Effecten van de bodembeleidsbrief op de programmering van de bodemsaneringsoperatie

De algemene toepassing van asbest in gebouwen betekent dat de aanwezigheid van asbest op vrijwel alle locaties in de werkvoorraad tot kostenverhoging kan leiden. Het werken met het saneringscriterium zal voor (de omvang van) de programmering en prioritering van de bodemsaneringsoperatie op korte termijn echter geen wezenlijk verschil uitmaken ten opzichte van de huidige urgentiesystematiek. Tevens wordt niet verwacht dat, op basis van de huidige gegevens, de wijziging van het saneringscriterium leidt tot een intensivering van asbestsaneringen en een substantiële kostenverhoging ten opzichte van de vorige periode. Het asbestbeleid zal ander worden uitgewerkt in een nieuw op te stellen bodembeleidsplan. De verwachte kosten voor de uitwerking van het beleid zijn € 10.000,-. Vanwege de nauwe relatie met het stedelijk gebied is dit bedrag opgenomen in het ISV-programma.

1.6-1.7. Het beschikbaar stellen van bodemonderzoeksgegevens aan derden

De gemeente Deventer stelt de digitaal opgeslagen gegevens uit het historisch bodembestand (HBB) en het bodeminformatiesysteem BIS4all met name passief ter beschikking van maatschappelijke gebruikers en belanghebbenden. De grootste groep gebruikers betreffen de makelaars, die, als zij het standaard taxatierapport

Met opmaak: opsommingstekens en nummering

van de Vereniging van Makelaars hanteren, bij iedere taxatie informatie over ondergrondse tanks en het al dan niet aanwezig zijn van bodemverontreiniging op dienen te vragen. Aangezien deze verzoeken dagelijks binnen komen, is voor deze groep gebruikers een aparte procedure opgesteld. Zij kunnen per fax informatie opvragen bij de Balie Bouwen en Wonen van de gemeente Deventer. Daar wordt het historisch bodembestand, het bodeminformatiesysteem en het milieuinformatiesysteem (voor ondergrondse tanks) geraadpleegd en wordt de makelaar binnen enkele dagen over de uitkomsten bericht. Veelal wordt dit gecombineerd met vragen over het bestemmingsplan. Voor deze service worden leges in rekening gebracht.

Daarnaast wordt de gemeente Deventer regelmatig benaderd door particulieren, bedrijven, studenten, adviesbureaus en dergelijke met vragen die op eenvoudige wijze met behulp van HBB en BIS4all kunnen worden beantwoord.

Interne gebruikers zijn ook van belang. Zo heeft de sector Stads- en Dorpsbeheer een aansluiting op beide systemen i.v.m. de KLIC-melding bij het leggen van kabels en leidingen. Mogelijk wordt het aantal interne gebruikers de komende jaren uitgebreid.

Het HBB en BIS4all worden ondersteund met een grafisch systeem (ArcView), waarin alle vermelde locaties ingetekend zijn. Met het grafisch ter beschikking stellen van gegevens is de gemeente Deventer voortvarend bezig. Het grafisch ter beschikking stellen van gegevens wordt als meerwaarde ervaren en er wordt dan ook toegewerkt naar het actief openbaar maken van zoveel mogelijk informatie via de website van de gemeente Deventer. Een eerste (actieve) manier waarop dit naar verwachting gebeurt, is door het binnenkort plaatsen van de Milieuatlas van de gemeente Deventer op de website. De Milieuatlas is een onderdeel van het Milieubeleidsplan 2003 - 2008. Hierin is o.a. een kaart opgenomen met de HBB-locaties (de verdachte locaties met mogelijke bodemverontreiniging) en de sterk verontreinigde locaties en ernstige gevallen.

In de tweede helft van 2004 zal speciale programmatuur in gebruik genomen worden voor het op het web ontsluiten van geografische informatie. In eerste instantie zal deze intern beschikbaar komen, waardoor een betere interne informatievoorziening wordt gerealiseerd. Naar verwachting zal deze in de eerste helft van 2005 voor het internet ingezet kunnen worden, waarbij zorgvuldig zal worden gekeken op welke wijze burgers en andere belangstellenden adequaat kunnen worden geïnformeerd. Zodoende kan veel van de geografische informatie (waaronder ook bestemmingsplannen) beschikbaar komen, waardoor een efficiëntere bedrijfsvoering, zowel bij de gemeente als bij burgers en bedrijven, te realiseren is.

HOOFDSTUK 2. BODEMSANERING IN HET STEDELIJK GEBIED – ISV

2.1. Inleiding

In onderhavig ISV-programma wordt invulling gegeven aan het beleidsthema “bodemsanering” van het fysieke onderdeel van het Grote Stedenbeleid. Beoogd wordt om met behulp van dit programma de leefkwaliteit in Deventer te verbeteren door vervuilde locaties te saneren, waarna hoogwaardige stedelijke ontwikkeling plaats kan vinden. Op deze manier zal de aantrekkingskracht van het wonen, werken en recreëren in de stad Deventer vergroot worden. Om deze reden zijn bodemsaneringsgelden toegevoegd aan het Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing (ISV). In 2005 gaat het tweede tijdvak van het Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing in.

De reikwijdte van het ISV is het stedelijk gebied, omschreven als de bebouwde kom en de uitleggebieden. Het is vanuit het ISV niet toegestaan middelen buiten deze ruimtelijke grenzen te besteden. De gemeenten zijn de uitvoerende overheden die de budgetten van het rijk besteden. Onderwerpen die zowel betrekking hebben op dit ISV-deel, als op het Wbb-deel (voor het landelijk gebied), zijn opgenomen in het eerste hoofdstuk (Algemeen).

2.2. Wat is de huidige situatie in Deventer?

Uit de bepaalde “werkvoorraad bodemverontreinigingen” (zie paragraaf 1.4.1) is gebleken dat in Deventer 3213 potentieel ernstig vervuilde locaties zijn. Van 80 locaties is bekend dat er sprake is van een ernstige vervuiling die gesaneerd moet worden. Hiervan zijn 20 locaties als ernstig en urgent geclassificeerd. Deze dienen binnen vier jaar gesaneerd te zijn. Daarnaast zijn er 39 locaties die wel ernstig verontreinigd zijn, maar waarvan de urgentie nog niet bepaald is. Van 119 locaties is uit onderzoek gebleken dat er sprake is van sterk verhoogde gehalten aan verontreinigingen, maar hiervan is de omvang van de vervuiling nog niet bepaald is (categorie omvang onbekend). Daarnaast zijn er nog 7 locaties die gesaneerd zijn, maar waar actieve nazorg nog noodzakelijk is.

Voor het stedelijk gebied zijn de aantallen als volgt:

1. 1851 potentieel ernstig vervuilde locaties
- 4-2. 20 ernstig en urgente verontreinigingen
3. 35 ernstige verontreinigingen, urgentie nog niet bepaald
- 2-4. 99 locaties waar de omvang van de vervuiling onbekend is
5. 7 locaties met actieve nazorg

Met opmaak: opsommingstekens en nummering

Met opmaak: opsommingstekens en nummering

2.3. Welke prestaties wil Deventer leveren?

2.3.1. De werkvoorraad

In hoofdstuk 1 is aangegeven op welke manier de gemeente Deventer aan de slag wil met de bepaalde werkvoorraad bodem. Voor het stedelijk gebied komt dit op het volgende neer:

A. Indikken werkvoorraad:

1. Indikken van de werkvoorraad door grote hoeveelheden dezelfde soort locaties in een maal aan te pakken. Deze aanpak zal toegepast worden op circa 1000 dempingen en 919 locaties waar een ondergrondse tank ligt. Beide acties zijn gemakshalve opgenomen in het ISV-programma.
2. In het stedelijke gebied zijn 117 klasse 8-locaties, waar een vervolgonderzoek nodig is (bijlage 4). In eerste instantie wordt op alle locaties een historisch onderzoek uitgevoerd. De verwachting is dat vervolgens op 70%¹ van de locaties een oriënterend onderzoek nodig is. Hiervan zal naar schatting voor 45% van de onderzochte locaties een nader onderzoek nodig zijn. Vervolgens dat 35% hiervan een ernstig en urgent saneringsgeval betreft, waarvoor dus een saneringsonderzoek en saneringsplan opgesteld moet worden. De eventueel uit te voeren saneringen zullen in de volgende ISV-periode opgevoerd worden of betaald worden uit overblijvende gelden als andere projecten vertraging oplopen. Voor het stedelijke gebied komt dit op de volgende aantallen neer:
 - a. 117 historische onderzoeken
 - b. 47 oriënterende onderzoeken
 - c. 19 nadere onderzoeken
 - d. 4 saneringsonderzoeken
 - e. 4 saneringsplannen

¹ De doorstroompercentages zijn ontleend aan het eindrapport kostenmodel landsdekkend beeld van 17 mei 2004 en het jaarverslag bodemsanering 2003.

3. Aanpak locaties die in een kwetsbaar gebied liggen. Aangezien vrijwel al deze locaties in het landelijke gebied liggen, wordt deze actie meegenomen in het Wbb-programma.

B: Werk in uitvoering:

3.1. Aanpak ernstige en urgente gevallen van bodemverontreiniging. Deventer heeft te maken met 20 bekende ernstige en urgente gevallen van bodemverontreiniging in het stedelijke gebied. Zie hiertoe bijlage 1. In de volgende paragraaf wordt ingegaan op de stedelijke locaties die Deventer in de periode 2005 t/m 2009 wil saneren, dan wel wil onderzoeken.

4.2. Aanpak ernstige gevallen van bodemverontreiniging, urgentie nog niet bepaald. In Deventer zijn 39 locaties (zie bijlage 1a), die wel ernstig verontreinigd zijn, maar waarvan de urgentie nog niet bepaald is. Het streven is om van al deze locaties de urgentie te bepalen en, indien mogelijk, een beschikking af te geven op ernst en urgentie. In het stedelijk gebied liggen 35 locaties, in het landelijk gebied 4 locaties. In het kader van dit programma is het de bedoeling om op deze locaties een screening op uit te voeren.

4.3. Aanpak locaties "omvang onbekend". In het stedelijke gebied van Deventer zijn 99 locaties waarvan de omvang van de vervuiling onbekend is, in het landelijk gebied liggen 20 locaties waarvan de omvang onbekend is. Om praktische redenen worden deze locaties allen in ISV-verband aangepakt. Op deze locaties zal eerst een screening plaatsvinden. Naar verwachting zal een aantal locaties in opdracht van derden onderzocht moeten worden. De gemeente Deventer schat in dat de volgende onderzoeken op eigen initiatief uitgevoerd moeten worden:

- a. 18 oriënterende onderzoeken
- b. 8 nadere onderzoeken
- c. 1 saneringsonderzoek/ saneringsplan
- d. 1 sanering

Voor de doorloop van deze onderzoeken is, vanwege de grote onzekerheid, een lager percentage gehanteerd dan bij A2. Indien in dit kader meer onderzoeken of saneringen plaats moeten vinden, zullen deze betaald worden uit meevallers of opgevoerd worden in de volgende periode.

5.4. Aanpak locaties in plangebieden. In bijlage 2 staan de ontwikkellocaties in Deventer. Het overgrote deel hiervan ligt in het stedelijke gebied.

Met opmaak: opsommingstekens en nummering

Met opmaak: opsommingstekens en nummering

In algemene zin is het nog nodig dat er een kwaliteitsslag op de Landsdekkend Beeld-tabel plaatsvindt. Onderzocht moet worden op welke wijze de tabel gekoppeld kan worden aan de systemen waaruit de tabel informatie genereert. Bovendien moet er op een eenvoudige wijze mee gewerkt kunnen worden. Voor deze kwaliteitsslag zijn extra middelen in de financiële paragraaf opgenomen.

De werkvoorraad in stedelijk gebied bestaat uit 1851 locaties. De gemeente Deventer verwacht dat deze op 1 januari 2010 verminderd is met 551 locaties en dus nog bestaat uit 1300 locaties. Dit betekent dat de werkvoorraad in het stedelijk gebied in de periode 2005 t/m 2009 met 30% verminderd wordt.

2.3.2. Ernstig en urgente saneringslocaties

Op de locaties in tabel 1 is sprake van een ernstige en urgente bodemverontreiniging, dan wel een ontwikkellocatie, die in de periode 2005 t/m 2009 onderzocht, dan wel gesaneerd moet worden. De ernstige en urgente locaties zijn afgeleid uit de LDB-tabel. Een uitsluiting hiervan is opgenomen in bijlage 1. De ontwikkellocaties zijn afgeleid uit bijlage 2. Aan dit overzicht zijn enkele kleine ontwikkellocaties toegevoegd. Vermeld is of het gaat om locaties die ook al opgenomen waren in het ISV-bodemsaneringsprogramma 2000 t/m 2004 of om "nieuwe" locaties. De saneringen in eigen beheer zijn eveneens vermeld. Per project is vermeld welke onderzoeken nog uitgevoerd moeten worden, voordat tot sanering kan worden overgegaan. In totaal denkt de gemeente Deventer 26 locaties te saneren. In bijlage 6a en 6b zijn deze projecten nader uitgewerkt.

Het project "Deventer grondwater binnenstad" betreft een project dat de provincie Overijssel gestart heeft in de tijd dat zij nog bevoegd gezag Wbb voor het Deventer grondgebied was. In dit project wordt een aanpak uitgewerkt voor een aantal grote pluimen aan verontreinigingen in het grondwater in of nabij de binnenstad van Deventer. Deze pluimen lopen in elkaar over en stromen in de richting van de IJssel. Het project Walstraat, een bodemsanering waarvan het eindresultaat nog steeds niet bevredigend is, is ook in dit project ondergebracht. De gemeente Deventer wil dit project graag voortzetten. In de periode 2005 t/m 2009 zal het gezien de complexiteit van het project naar verwachting niet tot een sanering komen.

Tabel 1: locaties in het stedelijk gebied die gesaneerd worden in de periode 2005 t/m 2009.

Nr.	Locatie	Ernstig	Urgent	Ontwikkeling	Doorloop prestaties 2000 t/m 2004?	Sanering in eigen beheer ²	Nog uit te voeren onderzoek
-----	---------	---------	--------	--------------	------------------------------------	---------------------------------------	-----------------------------

² Een sanering in eigen beheer (SEB) is een sanering waarin geen (dus ook niet gedeeltelijk) Wbb, ISV of FES/ VINEX/ VINAC geld vanuit de overheid is gestoken, met uitzondering van apparaatskosten. Ook SBNS, Defensie, Domeinen en Rijkswaterstaat saneringen zijn saneringen in eigen beheer.

1	Boxbergerweg 18-30	Ja	Ja	Nee	Ja	Nee	Sp
2	Ceintuurbaan 209	Ja	Ja		Nee	Ja (SUBAT)	Sp
3	Deventer grondwater binnenstad (gw-pluimen)	Ja		Nee	Nee (gemeente) Ja (provincie)	Nee	So (geen sanering)
4	Diepenveenseweg 2-8/ Brinkgreverweg 5	Ja	Ja	2005	Nee	Deels	No
5	Diepenveenseweg 84/ Hoge Hondstraat (Boeve)	Ja	Ja	2007	Nee	Ja (SUBAT)	Sp
6	Dorpsstraat 47	Ja	Ja	2005	Nee		
7	Driebergenbuurt (o.a. Boxbergerweg 121/ 140)	Ja		2006	Ja		No, so, sp
8	Duurstedeweg 7 (Descol)	Ja	Ja	Nee	Nee	Ja	Monitoring
9	Erasmusstraat 2	Ja	Ja	Nee	Ja	Nee	So, sp
10	Havenkwartier 1 ^o fase (Mr. H.F. de Boerlaan/ Scheepvaartstraat)	Ja		Mogelijk	Ja		No, so, sp
11	Heuvel	Ja	Ja	Ja	Nee	Nee	So, sp
12	Hunneperkade 4, Roto	Ja	Ja	Nee	Ja	Ja	Monitoring
13	Koningsbergerstraat 5	Ja	Ja	Nee	Nee	Ja	Sp
14	Lange Bisschopstraat/ Broederenstraat	Ja	Ja	Deels 2006 – 2010	Ja	Nee	Sp
15	Mr. De Boerlaan 30 – 60	Ja		Ja	Nee		So/sp
16	Mr. H.F. de Boerlaan (SUBAT)	Ja	Ja	Nee	Nee	Ja (SUBAT)	Sp
17	Oude Holterweg (T&D)	Ja	Ja	2007	Nee		So, sp
18	Rijsterborgherweg	Ja	Ja	Loopt	Ja	Nee	Sp
19	Sluisstraat e.o.	Ja		2007	Ja		So, sp
20	St. Olafstraat 2-4 (Bestoil)	Ja		Nee	Nee	Ja	No, so, sp
21	Striksteeg 5-7 2 ^o fase	Ja	Ja	Ja	Nee	Ja	-
22	Tielstraat 8-9 (Holland Mineraal)	Ja	Ja	Nee	Nee	Ja	Sp
23	Van Zalingenstraat	Ja	Ja	Nee	Ja	Nee	Sp
24	Worp 19	Ja		Ja	Nee	Nee	So/ sp
25	Zutphenseweg 10, AKZO	Ja	Ja	Nee	Ja	Ja	Monitoring
26	Zweedsestraat 5-7 (Nefit)	Ja	Ja	Nee	Nee	Ja	So/ sp
27	Zwolsesweg 29 /Appelstraat 41-43, e.o.	Ja		Nee	Ja	Nee	So/ sp

No = nader onderzoek
So = saneringsonderzoek
Sp = saneringsplan

2.3.3-NAVOS

Met opmaak: opsommingstekens en nummering

Het NAVOS-project is gericht op die gesloten stortplaatsen waar sinds 1 september 1996 niet meer is gestort. Het NAVOS-onderzoek maakt onderscheid in de volgende voormalige stortplaatsen en schrijft de volgende aanpak voor:

- ernstig en urgente gevallen: saneren of beheersen.
- voormalige stortplaatsen waar de kwaliteit of de dikte van de afdeklaag niet in relatie staat tot de functie: deklaag vervangen of repareren tot het niveau van een functionele leeflaag.
- voormalige stortplaatsen waar nog onzekerheid bestaat over de risico's: monitoring gedurende meerdere jaren.

In het onderstaande overzicht is aangegeven of de uitkomsten van het NAVOS-onderzoek (uitgevoerd door de provincie) bij stortplaatsen nog leidt tot saneringsmaatregelen bij stortplaatsen in het stedelijk gebied en in welke mate de saneringsmaatregelen in deze periode al zijn gepland. De kosten van monitoring, onderzoek of sanering zijn in het overzicht vermeld. Detailgegevens van de enige saneringslocatie, de Olthoflaan, zijn opgenomen in bijlage 6.

De locatie Olthoflaan ligt in huidig landelijk gebied, waarvoor op dit moment een bestemmingsplanwijziging loopt. Na afronding van deze procedure wordt op deze locatie en het omliggende gebied een nieuw bedrijvenpark ingericht. Aangezien het gebied dan een stedelijke functie krijgt, is deze locatie in het ISV-programma opgenomen.

Om eventueel aan te kunnen sluiten bij maatschappelijke dynamiek is in onderstaande tabel aangegeven of hiervan sprake is.

Locatie	Saneren of beheersen	Deklaag vervangen of repareren	Kosten monitoring	Kosten onderzoek ISV	Kosten onderzoek derden	Kosten sanering voor SEB/ ISV	Maatschappelijk dynamisch	Aanpak in periode 2005-2010
Westfalenstraat	beheersen	Nee	€ 15.000	€ 25.000		p.m.	Mogelijk	mogelijk
Rielerweg e.o.	Nee	Nee	nee				Nee	nee

Olthoflaan	Beheersen	Ja			€ 25.000,-	€ 1.500.000,-/ € 500.000,-	Ja	Ja
------------	-----------	----	--	--	------------	-------------------------------	----	----

Tabel 2: NAVOS-locaties in het stedelijk gebied

2.3.4-2.3.3. Nazorg en beheerlocaties

Met opmaak: opsommingstekens en nummering

In de werkvoorraad zijn 7 actieve nazorglocaties opgenomen. Op deze locaties dient nog monitoring, dan wel actieve nazorg plaats te vinden. Ze zijn beschreven in een "Plan van Aanpak nazorg- en beheerlocaties Gemeente Deventer", dat op verzoek beschikbaar is. De desbetreffende locaties staan in de onderstaande tabel met de benodigde kosten.

Nr.	Locatiennaam		Stedelijk of landelijk gebied	Kosten monitoring/ nazorg	Kosten derden	Kosten ISV 2005-2010
1	Bergsingel 11 (Raambuurt)	Monitoring	stedelijk	€ 10.000,00		€ 10.000,00
2	Diepenveenseweg 2-8/ Brinkgreverweg 5	Monitoring	stedelijk	€ 12.500,00		€ 12.500,00
3	Handelskade (beheersing grondwater)	Beheersing	stedelijk	€ 500.000,00		€ 500.000,00
4	Oude Bathmenseweg 6	Monitoring	stedelijk	€ 10.000,00	€ 7.500,00	€ 2.500,00
5	Pothoofd/Zutphenselaan 12-14	Nazorg	stedelijk	€ 10.000,00	€ 10.000,00	
6	Raambuurt	Nazorg	stedelijk	€ 36.500,00		€ 36.500,00
7	Smedenstraat 475	Monitoring	stedelijk	€ 25.000,00	€ 25.000,00	
Totaal				€ 604.000,00		€ 561.500,00

Tabel 3: Nazorg en beheerlocaties 2005-2010

2.3.4. Toetsbare prestaties

Deze paragraaf bestaat uit een confrontatie van de huidige situatie, zoals beschreven in paragraaf 2.2 met de beleidsdoelen die Deventer wil bereiken. De prestaties op het gebied van bodemsanering worden geformuleerd met gebruikmaking van de voorgeschreven indicatoren. Uitgangspunt is hierbij dat Deventer zich, gelet op de vermindering van geldstromen, wil focussen op een beperkt aantal, beïnvloedbare en realistische doelstellingen.

De indicatoren zijn opgehangen aan prestatievelden. Met behulp van prestatievelden geeft het rijk duidelijk aan op welke gebieden van de gemeenten prestaties worden verwacht. Het rijk beoordeelt de gemeentelijke prestaties achteraf op de bijbehorende outputdoelstellingen en outputindicatoren. De outputindicator geeft aan hoe de prestaties meetbaar moeten worden gemaakt.

Bodemsanering is apart onderdeel bij het prestatieveld "omgevingskwaliteit". In het onderstaande schema staat welke outputdoelstelling en outputindicator bij het prestatieveld "bodemsanering" horen. De gemeente moet aan de hand van de outputdoelstelling aangeven wat de uitgangssituatie aan het begin van het tijdvak (januari 2005) is en aan de hand van de outputindicatoren aangeven wat gerealiseerd is aan het eind van het tijdvak (december 2009). Een specificatie van locaties in het programma is niet meer nodig. De uitgangssituatie is beschreven in paragraaf 2.2.

Prestatieveld	Outputdoelstelling	Outputindicatoren
2d. Bodemsanering	Sanering van de bodemverontreiniging in het stedelijk gebied (incl. nazorg en asbest)	Aan te pakken deel van de werkvoorraad gerelateerd aan het landsdekkende beeld bodemsanering in aantallen (sanering en onderzoek), m2 en m3 (oppervlakte en in de bodem aanwezige ernstig verontreinigde grond) en m3 (de te saneren verontreinigd grondwater en bpe's (bodemsaneringsprestatie-eenheden). Vermelden welk deel hiervan door saneringen in eigen beheer tot stand zal komen (zonder overheidsbijdrage in de financiering)

De gemeente Deventer wil op 31 december 2009 het volgende gerealiseerd hebben:

A. Doorloop prestaties uit de periode 2000 t/m 2004

- 11 saneringen, waarvan 2 saneringen in eigen beheer. Deze locaties zijn weergegeven in tabel 1 en in bijlage 6a.
- 17 onderzoeken.
Dit aantal is gebaseerd op de uit te voeren onderzoeken, genoemd in tabel 1.
- 15.015 m² gesaneerde ernstig verontreinigde grond, waarvan 7.150 m² door saneringen in eigen beheer.
- 46.736 m³ gesaneerde ernstig verontreinigde grond, waarvan 32.050 m³ door saneringen in eigen beheer.
- 889.650 m³ gesaneerd verontreinigd grondwater, waarvan 75.000 m³ door saneringen in eigen beheer.
- 511.083 bodemsaneringsprestatie-eenheden (BPE's), waarvan 133.300 door saneringen in eigen beheer.

De onderbouwing van de getallen bij 3 t/m 6 staat in bijlage 6a.

B. Nieuwe prestaties periode 2005 t/m 2009

- 18 saneringen, waarvan 8 saneringen in eigen beheer (2 Bedrijvenregeling). Deze aantallen zijn het totaal van de sanering die naar verwachting voortkomt uit de aanpak van de werkvoorraad (paragraaf 2.3.1), 16 ernstig en urgente locaties die aangepakt worden (paragraaf 2.3.2) en 1 NAVOS-sanering (paragraaf 2.3.3).
- 243 onderzoeken en het onderzoek naar 1000 dempingen en 919 tanklocaties.
~~3~~-Dit aantal is gebaseerd op in totaal 191 onderzoeken naar klasse 8-locaties uit de werkvoorraad (117 ho's + 47 oo's + 19 no + 4 so + 4 sp), 27 onderzoeken naar locaties waar de omvang van de verontreiniging onbekend is, 18 onderzoeken op te saneren locaties (zie tabel 1), 3 onderzoeken naar NAVOS-locaties en 4 onderzoeken naar nazorglocaties.
- 38.594 m² gesaneerde ernstig verontreinigde grond, waarvan 9.350 m² door saneringen in eigen beheer.
~~4~~-10. 101.868 m³ gesaneerde ernstig verontreinigde grond, waarvan 12.810 m³ door saneringen in eigen beheer.
- ~~5~~-11. 74.695 m³ gesaneerd verontreinigd grondwater, waarvan 34.250 m³ door saneringen in eigen beheer.
- 374.076 bodemsaneringsprestatie-eenheden (BPE's), waarvan 61.480 door saneringen in eigen beheer.

Met opmaak: opsommingstekens en nummering

Met opmaak: opsommingstekens en nummering

De definities van deze grootheden zijn in bijlage 5 van dit programma opgenomen. De getallen bij 1 en 2 komen uit paragraaf 2.3. Zie bijlage 6 voor de opgegeven getallen bij 3 t/m 6.

Met opmaak: opsommingstekens en nummering

2.5-2.4. Verstedelijkingsafspraken (VINAC)

Voor de aanpak van bodemsanering verbonden aan de uitbreiding van de woningvoorraad waren middelen opgenomen in de subsidie van het ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu (VROM) op basis van het Besluit Locatiegebonden Subsidies. Gemeenten mochten daarom in het ISV of Wbb-bodemsaneringsprogramma geen prestaties opvoeren verbonden aan de *uitbreiding* van de woningvoorraad. ISV-middelen konden wel worden aangewend voor herstructurering en vervanging van woningen.

Halverwege 2004 heeft VROM definitieve verstedelijkingsafspraken gemaakt met de provincies en de 7 BON-gebieden. De in 1997 afgesloten uitvoeringsconvenanten over de realisatie van woningbouw in de periode 2005 t/m 2009 zijn de basis achter deze verstedelijkingsafspraken. Deze convenanten waren een actualisatie van de Vierde nota (ruimtelijke ordening) Extra (VINEX). Vanwege de actualisatie heten deze convenanten VINAC-convenanten.

In deze VINAC-convenanten is over bodemsanering afgesproken dat voor elke woning gemiddeld € 2.042 (*f* 4.500,-) bodemsanering nodig is. Indien er locaties zijn waar deze kosten boven de € 22.689 (*f* 50.000) per woning liggen kan de provincie of regio aankloppen voor bespreking van het budget. Dergelijke locaties zijn nog niet gemeld. Aldus zijn per provincie en regio budgetten bepaald, kijkend naar het beoogde aantal woningen. Het totaal van deze afspraken bedraagt € 147 mln. Door indexatie is dit bedrag gegroeid tot € 173 mln.

Provincies en regio's zullen in overleg met de gemeenten onderling kunnen bepalen welk deel van het VINAC-budget voor bodemsanering in relatie tot woningbouw nodig is en welk deel zij op andere doelen in het ISV zullen inzetten. Hiermee worden de VINAC-middelen en ISV-middelen ontschot. In overleg met de provincie Gelderland is besloten om uit te gaan van het in 1997 gesloten uitvoeringsconvenant, dat in 2002 herijkt is in de vorm van de intentieafspraken verstedelijking tussen de provincies Gelderland, Overijssel en het Stedelijk Netwerk

Stedendriehoek. In dit convenant wordt voor bodemsanering binnen de gemeente Deventer een bedrag genoemd van € 0,971 miljoen. Als dit bedrag geïndexeerd wordt en verminderd wordt met 3% bezuinigingen komt dit bedrag uit op € 1,14 miljoen VINAC-gelden voor bodemsanering in Deventer. Dit bedrag is inmiddels bevestigd door het ministerie van VROM. Deze middelen worden toegevoegd aan het voor de aanpak van bodemverontreiniging vast te stellen indicatieve budget ISVII. In de volgende paragraaf wordt hier verder op ingegaan.

2.6-2.5. Welke financiële middelen wil Deventer inzetten?

Met opmaak: opsommingstekens en nummering

2.6.4-2.5.1. Beschikbaar indicatief budget

Het indicatieve budget voor bodemsanering in het stedelijk gebied van Deventer is vastgesteld op € 1.911.000,-. Hieraan zijn de zogenaamde VINAC-middelen toegevoegd. Dit budget bedraagt € 1.140.000,-. In totaal is het indicatieve ISV-bodemsaneringsbudget voor Deventer dus € 3.051.000,-. Daarnaast zijn een aantal grote projecten uit de eerste ISV-periode niet tot uitvoering gekomen door vertraagde planontwikkeling en juridische procedures. In de begeleidende brief bij de herijking is van één project, het Havenkwartier (Bergweide I en II), al aangegeven dat dit project grote vertraging opliep en niet eerder dan in ISVII tot uitvoering zou komen. Als gevolg van de vertragingen verwacht de gemeente Deventer circa € 2,9 miljoen over te houden van de eerste ISV-periode. Verzocht wordt de desbetreffende projecten met de bijbehorende middelen door te schuiven naar de tweede ISV-periode.

2.5.2. Aan te vragen budget

In bijlage 8a is een voorstel opgenomen voor de besteding van het indicatieve budget voor bodemsanering volgens het voorgeschreven format financiële paragraaf. Aangegeven wordt welke GSB-middelen van het rijk, welke gemeentelijke middelen en welke overige middelen van rijk, provincie of EU voor de realisering van de doelstelling worden aangewend. Het budget wat aangevraagd wordt voor ISVII bedraagt € 3.008.300,-. Gekeken naar het indicatieve budget betekent dit dat vrijwel het gehele indicatieve budget aangevraagd wordt. Van derden wordt een bijdrage in de bodemsaneringskosten verwacht van € 5.045.750,-. Dit zou betekenen dat de gemeente Deventer een multiplier zou halen van 2,68. Deze multiplier is vrij laag. Dit komt doordat voor de aanpak van de werkvoorraad geen bijdrage uit de markt te verwachten is en dit nauwelijks aan de orde is voor de aanpak van NAVOS-locaties en nazorg- en beheerlocaties. Als enkel gekeken wordt naar de uit te voeren saneringen (zie bijlage 6b) wordt een multiplier gehaald van 5.

In bijlage 8b staat de berekening van de benodigde financiële middelen per thema.

Daarnaast worden de kosten voor de doorloop van prestaties vanuit de periode 2000 t/m 2004 ingeschat op € 2.950.950,-. Verzocht wordt de desbetreffende projecten met de bijbehorende middelen door te schuiven naar de tweede ISV-periode.

HOOFDSTUK 3. BODEMSANERING LANDELIJK GEBIED: WBB-PROGRAMMA 2005 – 2010

3.1. Inleiding

Het Wbb-programma richt zich op de bodemsanering in het ruimtelijke complement van het ISV, namelijk het landelijk gebied.

In dit Wbb-programma wordt aandacht besteed aan de volgende thema's:

1. Doorloop van prestaties uit de periode t/m 2004
2. Aanpak van de werkvoorraad bodemverontreiniging
3. Gebiedsgericht beleid
4. NAVOS
5. Nazorg en beheersmaatregelen
6. Asbest

Dit hoofdstuk is een aanvulling op het algemene hoofdstuk (hoofdstuk 1). In hoofdstuk 1 zijn alle onderwerpen genoemd die zowel op ISV, als op Wbb betrekking hebben.

3.2. Doorloop van prestaties uit de periode t/m 2004

Het Wbb-programma voor de periode t/m 2004 voor Deventer is nog door de provincie Overijssel opgesteld, aangezien zij bevoegd gezag Wbb waren ten tijde van het opstellen van dit programma. In dit programma waren geen prestaties opgenomen voor het landelijk gebied van de gemeente Deventer.

3.3. Aanpak van de werkvoorraad bodemverontreiniging

In het algemene hoofdstuk is aangegeven op welke manier de gemeente Deventer aan de slag wil met de bepaalde werkvoorraad bodem. Voor het landelijk gebied komt dit op het volgende neer:

A. Aanpak van de werkvoorraad:

1. Indikken van de werkvoorraad door grote hoeveelheden dezelfde soort locaties in één maal aan te pakken. Deze aanpak zal toegepast worden op circa 1000 dempingen en 919 locaties waar een ondergrondse tank ligt. Ondanks dat deze actie betrekking heeft op zowel het stedelijk, als het landelijk gebied, is deze actie gemakshalve in het ISV-programma opgenomen.
2. In het landelijk gebied zijn 17 klasse 8-locaties, waar een vervolgonderzoek nodig is (zie bijlage 4b). In eerste instantie wordt op al deze locaties een historisch onderzoek uitgevoerd. De verwachting is dat vervolgens op 70%³ van de locaties een oriënterend onderzoek nodig is. Voor het landelijk gebied komt dit op de volgende aantallen neer:
 - a. 17 historische onderzoeken
 - b. 12 oriënterende onderzoeken

Benodigde vervolgonderzoeken worden ofwel door derden gefinancierd, ofwel voor de volgende periode geprogrammeerd.

- 4.3. Aanpak locaties "omvang onbekend". In het landelijk gebied van Deventer zijn 20 locaties waarvan de omvang van de vervuiling onbekend is. Gezien dit relatief kleine aantal zijn deze locaties bij de ISV-locaties gevoegd.

Met opmaak: opsommingstekens en nummering

3.B. Aanpak werk in uitvoering:

1. Aanpak al bekende ernstige en urgente gevallen van bodemverontreiniging. Deventer heeft een ernstig en urgente gevallen van bodemverontreiniging in het landelijk gebied. Het betreft de locatie Baarlermarsweg 6, die in het plangebied Linderveld ligt Deze wordt naar verwachting in de periode 2005 t/m 2009 gesaneerd.

Met opmaak: opsommingstekens en nummering

- 5.2. Aanpak locaties in plangebieden. Zie hiertoe bijlage 2. De speerpunten 5, 6 en 7 liggen in het landelijk gebied. Deze locaties komen overeen met de locaties bij punt 3. Een aantal uitbreidingslocaties liggen nu in het landelijk gebied, maar komen in het stedelijk gebied te liggen. Deze locaties zijn voor zover bekend niet verontreinigd op de locatie Baarlermarsweg 6, die bij 1 genoemd is, na. Deze ligt in het plangebied Linderveld.

Met opmaak: opsommingstekens en nummering

³ Doorstroompercentages ontleend aan het eindrapport kostenmodel landsdekkend beeld van 17 mei 2004 en het jaarverslag bodemsanering 2003.

- Historisch onderzoek naar de locaties die in een kwetsbaar gebied liggen. Dit betreft 78 locaties (exclusief demping- en tanklocaties).

De werkvoorraad in het landelijk gebied bestaat uit 1362 locaties. De gemeente Deventer verwacht dat deze op 1 januari 2010 verminderd is met 362 locaties en dus nog bestaat uit 1000 locaties. Dit betekent dat de werkvoorraad in de periode 2005 t/m 2009 met 27% verminderd wordt.

3.4. Gebiedsgericht beleid

In Deventer lopen de volgende gebiedsgerichte activiteiten:

- Zandwetering
- Herstel en herinrichting Worpplantsoen
- Overijssels Kanaal
- Waterplan
- Reconstructiewet

Zover bekend zijn in deze gebieden geen ernstig vervuilde locaties. Ruim voordat een ontwikkeling plaats vindt, krijgt de afdeling Milieu van de gemeente Deventer her verzoek de situatie m.b.t. de bodemkwaliteit in beeld te brengen. Op dat moment vindt een digitale vergelijking plaats van de ontwikkellocatie met het Historisch Bodembestand (HBB) en het bodeminformatiesysteem BIS4all. Op basis hiervan wordt een strategie voor vervolgonderzoek gemaakt. Op deze wijze worden ruimtelijke ontwikkelingen gefaciliteerd. De kosten voor deze vervolgonderzoeken worden over het algemeen betaald uit de exploitatiekosten.

3.5. NAVOS

In het onderstaande overzicht is aangegeven of de uitkomsten van het NAVOS-onderzoek (uitgevoerd door de provincie) bij stortplaatsen nog leiden tot saneringsmaatregelen bij stortplaatsen in het landelijk gebied en in welke mate deze saneringsmaatregelen in deze periode al zijn gepland. De kosten van monitoring, onderzoek of sanering zijn in het overzicht vermeld.

Het NAVOS-project is gericht op die gesloten stortplaatsen waar sinds 1 september 1996 niet meer is gestort. Het NAVOS-onderzoek maakt onderscheid in de volgende voormalige stortplaatsen en schrijft de volgende aanpak voor:

- ernstig en urgente gevallen: saneren of beheersen.
- voormalige stortplaatsen waar de kwaliteit of de dikte van de afdeklaag niet in relatie staan tot de functie: deklaag vervangen of repareren tot het niveau van een functionele leeflaag.
- voormalige stortplaatsen waar nog onzekerheid bestaat over de risico's: monitoring gedurende meerdere jaren.

Om eventueel aan te kunnen sluiten bij te nemen maatregelen in de buitendijkse gebieden, het Investeringsbudget Landelijk Gebied (ILG) en/ of maatschappelijke dynamiek is in onderstaande tabel aangegeven of sprake is van een van deze aspecten.

Tabel 4: NAVOS-locaties in het landelijk gebied.

Locatie	Saneren of beheersen	Deklaag vervangen of repareren	Kosten monitoring	Kosten onderzoek Wbb	Buitendijks, ILG en/ of maatschappelijk dynamisch	Aanpak in periode 2005 – 2010
Wechelerveld	beheersen	nee	€ 15.000	€ 15.000	ILG	Ja
Oerdijk 194	beheersen	nee	€ 9.000	€ 5.000	ILG	Ja
Molenweg	beheersen	€ 37.500	€ 9.000	€ 2.500	Mogelijk maatschappelijk dynamisch	Ja
Pekelharingsweg	beheersen	plaatselijk	€ 15.000	€ 15.000	ILG	Ja
Oude Steenfabriek ad IJssel				€ 2.500	Buitendijks	Ja
totaal		€ 37.500	€ 48.000	€ 40.000		

3.6. Nazorg en beheersmaatregelen

In het landelijk gebied liggen geen locaties die actieve nazorg en/of beheersmaatregelen behoeven.

3.7. Asbest

In hoofdstuk 1 is ingegaan op de asbestproblematiek.

3.8. Spoor 2 landsdekkend beeld

De gemeente Deventer heeft in 2004 een bodemkwaliteitskaart en bodembeheerplan vast laten stellen. In de praktijk blijken dit zeer nuttige documenten te zijn, maar wel behoorlijk theoretisch. De gemeente wil onderzoeken op welke manier deze documenten op een praktische wijze kunnen worden uitgewerkt, met als doel een zo breed mogelijk begrip en gebruik. Daartoe wordt op kosten van de gemeente Deventer een folder ontwikkeld, een voorlichtingsbijeenkomst georganiseerd en een toetsingsprogramma gemaakt.

Een pilot die de gemeente Deventer wil uitvoeren, heeft betrekking op de arseenproblematiek. In bepaalde gebieden in Deventer komt namelijk regelmatig arseen in hoge concentraties voor. Het betreft naar verwachting arseen van natuurlijke oorsprong. Een eerste aanzet tot arseenbeleid is gegeven in het bodembeheerplan van de gemeente Deventer. Het is de bedoeling dit beleid uit te werken tot het niveau zoals bedoeld in de handreiking "Natuurlijk arseen in de ondergrond: oorzaak en aanbevelingen voor beleid en praktijk", in 2003 opgesteld door TNO-NITG (Nabron-project). De uitwerking zal betrekking moeten hebben op de volgende vragen:

1. wanneer is sprake van een antropogene bron van arseen?
2. hoe kan exact worden vastgesteld dat sprake is van natuurlijk arseen?
3. hoe kan aanvullend onderzoek uitwijzen of al dan niet sprake is van natuurlijk arseen?
4. wanneer is er sprake van risico's?
5. op welke manier kunnen de risico's, zo nodig, beter in beeld gebracht worden?
6. welke restricties kunnen gesteld worden aan het gebruik, indien er sprake is van mogelijke risico's?
7. wanneer is sanering noodzakelijk?
8. hoe kunnen de restricties ten aanzien van grondverzet uitgewerkt worden?

Daarnaast wordt getracht de informatievoorziening zodanig vorm te geven, dat de aanwezige bodeminformatie optimaal beschikbaar komt, zowel intern binnen de gemeentelijke organisatie, als extern. Zie hiertoe paragraaf 1.6 voor de digitale informatievoorziening. Concreet worden de volgende activiteiten voorzien:

1. het plaatsen van de Milieuatlas van Deventer op de website. Hierin is o.a. een kaart opgenomen met de verdachte locaties, de sterk verontreinigde locaties en de ernstige gevallen van bodemverontreiniging.
2. de ontsluiting van geografische informatie op de website van Deventer.

Daarnaast is de wijze van archivering een structureel punt van aandacht. Zowel voor de eigen organisatie, als voor derden (b.v. bij historische bodemonderzoek) is het buitengewoon belangrijk dat de dossiers makkelijk ontsloten kunnen worden.

3.9. Ongerechtvaardigde verrijking oude saneringen gemeentelijke eigendommen

Naar verwachting zullen in de programmaperiode 2005 t/m 2009 afspraken gemaakt worden tussen het rijk en de gemeente Deventer over "ongerechtvaardigde verrijking" op oude saneringen. Ongerechtvaardigde verrijking is aan de orde als een terrein op kosten van de overheid gesaneerd is en daardoor een hogere waarde gekregen heeft, zonder dat deze waardeverhoging verrekend is met de eigenaar van het terrein. De gemeente moet, in het geval er afspraken met het rijk gemaakt worden, met een aanvulling op het bodemsaneringsprogramma komen. Het rijk zal beoordelen of de aanvullende prestaties corresponderen met de gemaakte afspraken. Het rijk zal vervolgens het Wbb-budget van de gemeente Deventer ophogen.

3.10. Welke prestaties wil Deventer leveren?

Een specificatie van locaties in het programma is niet meer nodig. In het programma moet wel duidelijk aangegeven worden wat de voorgenomen prestaties zijn met bijbehorende doelstellingen en outputindicatoren. Deze vloeien voort uit de beschrijvingen over de voorgenomen inspanningen per thema (zie de voorgaande paragrafen). De voornemens moeten uitgedrukt zijn in toetsbare grootheden, opdat de prestatie-afspraken voldoen aan de 'smart'-criteria. De toetsbare grootheden zijn:

1. Aantal saneringen
2. Aantal onderzoeken
3. Aantal m² verontreinigd oppervlak, wat gesaneerd wordt
4. Aantal m³ verontreinigde grond, dat gesaneerd wordt
5. Aantal m³ verontreinigd grondwater, dat gesaneerd wordt
6. Bodemsaneringsprestatie-eenheden (BPE's)

De gemeente Deventer wil op 31 december 2009 het volgende gerealiseerd hebben in het landelijk gebied:

~~4~~-2.1 sanering

2-Deventer denkt een sanering in het landelijk gebied uit te voeren. Dit betreft een sanering in eigen beheer, waarvoor mogelijk een beroep op de Bedrijvenregeling wordt gedaan.

2. 116 onderzoeken.

Het betreft het onderzoek naar in totaal 107 locaties uit de werkvoorraad en 9 onderzoeken naar NAVOS-locaties.

~~3~~-3. 10.000 m2 gesaneerde ernstig verontreinigde bodem.

~~4~~-4. 2.500 m3 gesaneerde ernstig verontreinigde grond.

~~5~~-5. 0 m3 gesaneerd verontreinigd grondwater.

~~6~~-6. 17.500 Bodemsaneringsprestatie-eenheden (BPE's)

Met opmaak: opsommingstekens en nummering

Met opmaak: opsommingstekens en nummering

De definities van deze grootheden zijn in bijlage 5 van dit programma opgenomen. Zie bijlage 7 voor de opgegeven getallen bij 3 t/m 6.

3.11. Welke financiële middelen wil Deventer inzetten?

~~2~~6.4-3.11.1. Beschikbaar indicatief budget

Het indicatieve budget voor bodemsanering in het landelijk gebied van Deventer is vastgesteld op €164.000,-.

Met opmaak: opsommingstekens en nummering

3.11.2. Aan te vragen budget

In bijlage 9a is een voorstel opgenomen voor de besteding van het indicatieve budget voor bodemsanering volgens het voorgeschreven format financiële paragraaf. Aangegeven wordt welke Wbb-middelen van het rijk, welke gemeentelijke middelen en welke overige middelen van rijk, provincie of EU voor de realisering van de doelstelling worden aangewend. Het budget wat aangevraagd wordt voor de periode 2005 t/m 2009 bedraagt €163.250,-. Gekeken naar het indicatieve budget dan betekent dit dat er sprake is van een onderbesteding van €750,-. Van derden wordt een bijdrage in de bodemsaneringskosten verwacht van €1 miljoen. Dit zou betekenen dat de gemeente Deventer een multiplier zou halen van 7. Aangezien deze multiplier gehaald wordt door slechts 1 bodemsanering van derden, is het onzeker of deze gehaald wordt.

In bijlage 9b staat de berekening van de benodigde financiële middelen per thema.

Indien de gemeente Deventer meer budget toegewezen krijgt, is de gemeente in staat om een aanvullende prestatie te leveren. Met het extra budget zal:

1. het arseenbeleid opgesteld worden. Extra kosten: €10.000,-.
2. drie nadere onderzoeken op de klasse 8-locaties uitgevoerd worden: extra kosten: €15.000,-.
3. oriënterend onderzoek uitgevoerd worden op de locaties waar dat nodig is in kwetsbaar gebied: extra kosten: €2.000,-/onderzoek, verwacht aantal onderzoeken is 55.

HOOFDSTUK 4. TOT SLOT

4.1. Indiening

Het concept-programma met de subsidieaanvraag is voor 1 juli 2004 door B&W ingediend. Voor 15 november 2004 is het definitieve programma met subsidieaanvraag door B&W ingediend. Het concept en het definitieve programma zijn gezonden aan de ministers van VROM en Bestuurlijke Vernieuwing en Koninkrijksrelaties. Als het programma aan de eisen voldoet, gaat het rijk in januari 2005 over tot toekenning van het budget.

4.2. Voortgangsbewaking van het programma

Gedurende de programmaperiode kan de omvang van de prestaties bij bodemsanering sterk wijzigen door o.a. wijzigingen in de ruimtelijke inrichting⁴. De gemeente dient daarom jaarlijks een overzicht aan het rijk te sturen waarin de voorgenomen prestaties en de verwachte kosten in het programma zijn geactualiseerd⁵. Het is niet de bedoeling jaarlijks een nieuw programma naar het rijk te sturen. Het overzicht kan kort en bondig zijn, met gegevens die zoveel mogelijk uit het bodeminformatiesysteem Globis gegeneerd kunnen worden.

4.3. Verantwoording en vaststelling van het programma

Na afloop van de programmaperiode moet de gemeente voor 15 juli 2010 een bestedings- en prestatieverantwoording indienen bij het ministerie van VROM. De richtlijnen voor de verantwoording zullen in de regelgeving nader worden uitgewerkt. De hoofdlijn bij de beoordeling van de verantwoording is dat de hieruit voortvloeiende acties gericht zijn op het alsnog realiseren van de overeengekomen prestaties. Vooruitlopend op de nadere richtlijnen kan het volgende al worden gemeld over de bestedings- en prestatieverantwoording.

De bestedingsverantwoording:

1. beschrijft in welke mate de beschikbaar gestelde middelen zijn besteed;
2. beschrijft in welke mate anderen hebben bijgedragen in de realisatie van de prestaties;
3. bevat een accountantsverklaring⁶, waaruit blijkt dat de cijfers juist zijn en de gedane uitgaven rechtmatig zijn.

In de prestatieverantwoording:

1. geeft de gemeente aan in welke mate de voorgenomen prestaties zijn gerealiseerd;
2. moet duidelijk worden in welke mate het de provincie of gemeente is toe te rekenen dat prestaties niet zijn gerealiseerd;
3. moet duidelijk worden of niet gehaalde prestaties in afzienbare termijn alsnog kunnen worden gehaald.

⁴ De onzekerheid over de afgesproken prestaties in de eerste periode was reden voor de minister om oktober 2002 de tweede kamer met brief te informeren over de bij bodemsanering inherente onzekerheden vooraf gezien die samenhang tussen saneren en ruimtelijke keuzes en ontwikkelingen.

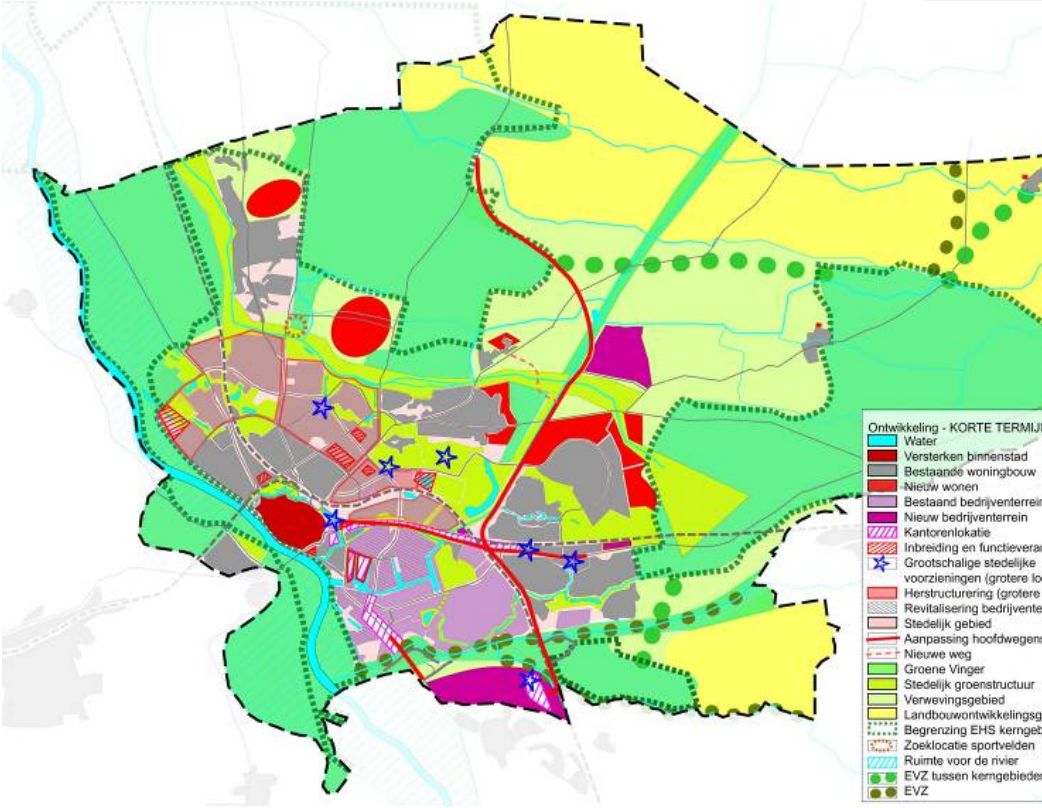
⁵ Dit jaarlijkse overzicht is onderdeel van het wetsvoorstel (artikel 76^a) voor de wijziging van de Wbb aan het systeem van programmafinanciering. De invulling van het overzicht zal in de amvb financiële bepalingen worden uitgewerkt.

⁶ Voor de accountantsverklaring zal een protocol worden opgesteld, waarin ook aandacht zal worden besteed aan het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik.

Bijlage 1: Ernstig en urgente gevallen van bodemverontreiniging gemeente Deventer					
Nr	Straat	Urgentie	Datum beschikking	Sanering voor	Vervolg
1	BOXBERGERWEG 18-30	urgent san binnen 4 jaar	13-5-1997	13-5-2001	5
2	BROEDERENSTRAAT 17, LANGE BISSCHOPSTRAAT 35 EN 36	urgent san binnen 4 jaar	29-9-1999	1-1-2001	5
3	CEINTUURBAAN 209	urgent san binnen 4 jaar	23-6-1999	23-6-2003	17
4	DIEPENVEENSEWEG 2-8, BRINGGREVERWEG 5	urgent san binnen 4 jaar	28-4-2004	1-2-2008	6
5	DIEPENVEENSEWEG 84, HOGE HONDSTRAAT	urgent san binnen 4 jaar	8-12-1995	1-1-2000	5
6	DUURSTEDEWEG 7	urgent san binnen 5-10 jaar	12-8-1997	1-1-2010	9
7	ERASMUSSTRAAT 2	urgent san binnen 5-10 jaar	11-11-1997	1-8-2008	5
8	HUNNERKADE 4	urgent san binnen 5-10 jaar	27-10-1997	1-1-2005	10
9	KONINGSBERGENSTRAAT 5	urgent, start sanering voor 2015	9-4-1996	31-12-2010	5
10	MR HF DE BOERLAAN	urgent san binnen 4 jaar	14-11-1997	1-1-2000	17
11	NS-EMPLACEMENT	urgent san binnen 4 jaar	8-4-2003	1-2-2007	6
12	OUDE HOLTERWEG 4-10	urgent san binnen 4 jaar	2-5-2003	1-3-2007	5
13	RIJSTERBORGERWEG 20	urgent, start sanering voor 2015	11-10-1996	1-7-2010	5
14	STRIKSTEEG 5-7	urgent san binnen 4 jaar	27-7-2003	1-4-2007	17
15	TIELSTRAAT 8/9	urgent, start sanering voor 2015	1-3-2001	1-1-2015	9
16	VAN ZALINGENSTRAAT 13/15	urgent san binnen 4 jaar			5
17	WALSTRAAT	urgent san binnen 4 jaar			9
18	ZUTPHENSEWEG 10 (AKZO)	urgent san binnen 4 jaar	19-12-1995	15-1-1999	6
19	ZWEEDSESTRAAT 5-7	urgent san binnen 4 jaar	16-11-1998	1-11-2002	6
20	SLUISSTRAAT EO	urgent san binnen 4 jaar	22-9-2004	1-10-2008	
	LEGENDA*				
	5 Wel vervolg, opstellen SP				
	6 Wel vervolg, starten sanering				
	9 Wel vervolg, uitvoeren actieve nazorg				
	10 Wel vervolg, monitoring				
	17 Uitvoeren aanvullende sanering				

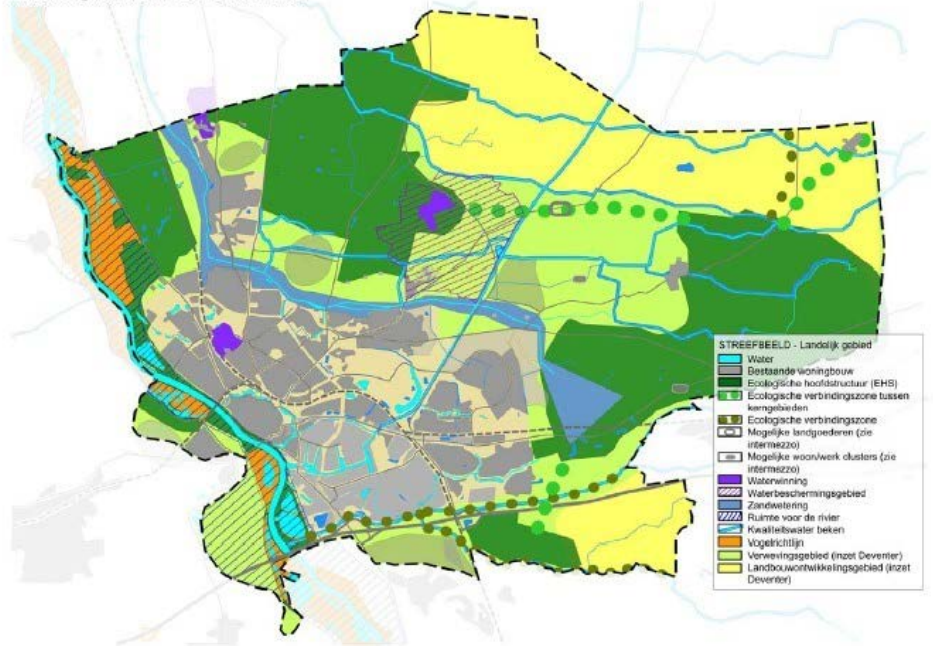
Bijlage 1a: Ernstige gevallen van bodemverontreiniging, nog niet beschikt			
Nr	Lokatiernr	Adres	Code glob
1	0026	SINT OLAFSTRAAT 2-4, BEST OIL, GROOTHANDEL OCON	OV015000
2	0027	APPELSTRAAT 41-43, VML LOODGIETERIJ, KOPERSLAGERIJ, BLIKSLAGERIJ	
3	0033	SCHEEPVAARTSTRAAT 6, MR. HF DE BOERLAAN 107	OV015000
4	0073	COLMSCHATERSTRAATWEG 34, H KONING & ZN	OV015000
5	0103	BROEDERENSTRAAT 22-24, RESINK WONINGINRICHTING BV	
6	0118	BOXBERGERWEG 140, BMW-GARAGE DEVENTAL BV	OV015000
7	0188	F VAN BLANKENHEIMSTRAAT 17, BUURTHUIS DE ELEGAST	OV015000
8	0241	BAARLERMARSWEG 6, LINDERVELD, HAVERHOEK	OV015000
9	0288	HANZEWEG 15-19, GEMEENTE / vml. TRANSPORTBEDRIJF DE ROOS / vml. CALPAM	OV015000
10	0297	LANGE BISSCHOPSTRAAT 36, VML CHEMISCHE WASSERIJ	OV015000
11	0302	HARDERWIJKERSTRAAT 6, VML COBERCO (BERGWEIDE)	OV015000
12	0326	KLEINE POOT/LANGE BISSCHOPSTRAAT	
13	0334	GASHAVENSTRAAT 7, VML TECTYLEERBEDRIJF (DINITROL)	DE015000
14	0361	BERGSINGEL 2, SENZORA	
15	0369	GROTE OVERSTRAAT 19-23 (VML BAKKERIJ)	OV015000
16	0388	KOLKMANSWEG ONB, VML VUILSTORT	DE015000
17	0393	VEENWEG 3-29, WONINGENBLOK	OV015000
18	0400	LAAN VAN BORGELE 66, VML VLEESWARENFABRIEK STEGEMAN	OV015000
19	0412	LONDENSTRAAT 5, VAN GEND & LOOS	DE015000
20	0463	OERDIJK 194, VERMOEDELIJKE STORTPLAATS, TE OKKENBROEK	OV015000
21	0502	GRAVELVELD RIELERENK, RIELERWEG	OV015000
22	0511	PEKELHARINGSWEG (5 VML STORTPLAATSEN)	OV015000
23	0537	ZUTPHENSEWEG 6, REGIONAAL ENERGIEBEDRIJF IJSSELMIJ SALLAND, VML GASFABRIEK	OV015000
24	0555	POTHOOFD 127, POTHOOFD AUTO'S BV	OV/045/01
25	0563	ZUTPHENSELAAN 12-14, POTHOOFD, VML GARAGE POUWV, VML CAPSULENFABRIEK, VML ASEPTA	OV015000
26	0565	VOLKSTUUNTJES MIDDELWEG	OV015000
27	0665	TABAKSWAL 32-36, VML TABAKFABRIEK EN GARAGE	DE015000
28	0690	TIELSTRAAT 10, AUTOSLOPERIJ HAVERHOEK	OV015000
29	0691	TIELSTRAAT 12, AUTOSLOPERIJ AMELINK	OV015000
30	0749	ZWEEDSESTRAAT 1, NEFIT BV	OV015000
31	0764	VML VUILSTORT WESTFALENSTRAAT	OV015000
32	0766	RAAMBUURT (RAAMSTRAAT, BERGSINGEL, SLUISSTRAAT, RAAMDWARSSSTRAAT)	OV015000
33	0786	BERGPOORTSTRAAT 2-4, 17-21(RAND RAAMBUURT)	OV015000
34	0797	SCHEEPVAARTSTRAAT 1, TER HOEVEN	OV015000
35	0829	AS BINNENSTAD COLMSCHATE, HOLTERWEG, SNIPPERLINGSDIJK	OV015000
36	0830	VML KREHALON, DORDRECHTWEG 19-25, ROERMONDSTRAAT 1-11	OV015000
37	1003	LANGESTRAAT 104	DE015000
38	5036	KONINGIN WILHELMINALAAN 52, KOLKMANSWEG	DE015000
39	9999	DIEP GRONDWATER BINNENSTAD	

Bijlage 2a: Ontwikkelingslocaties korte termijn

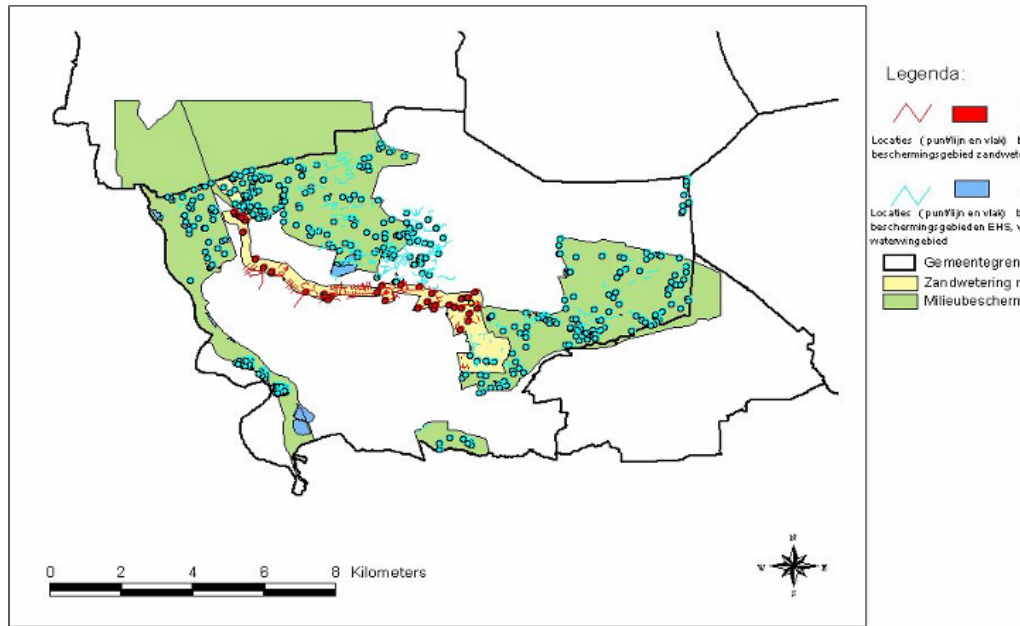

Bijlage 3a kwetsbare gebieden in Deventer

kaart Integraal streefbeeld Deventer Land

Bijlage 3b: historisch verdachte locaties in de kwetsbare gebieden.

Bijlage 4a: Klasse 8 - locaties uit de werkvoorraad waar een vervolgonderzoek nodig is in het stedelijk gebied

Nr	BIS_code	ACluster_id	Straat	Huisnr	Huisltr toevoeg.	Postcode	Stat_rap	Dubi	UBI-omschrijving
1		C0150001244	Industrieweg	22		7418CE	PreHO	2412	kleur- en verfstoffen
2		C0150003360	Schurenstraat	9		7413RA	PreHO	2412	kleur- en verfstoffen
3		C0150000097	Achter De Muren Zp	4		7411GE	PreHO	24122	kleur- en verfstoffen
4	BL015000383	C0150003635	Binnensingel	2	8		Onderzoek op aard	24301	verffabriek
5	BL015000748	C0150001660	Londenstraat	16			Onderzoek op aard	24301	verffabriek
6		C0150003156	Raamstraat	4		7411CW	PreHO	24301	verffabriek
7		C0150000442	Brink	85		7411BX	PreHO	243011	verfmolen
8	BL015000650	C0150001182	Holterweg	4			Onderzoek op aard	24302	lakfabriek
9		C0150003908	Zwolseweg	437		7414KE	PreHO	293201	landbouwmachinefab
10	BL015001277	C0150003843	Zutphenseweg	25			Onderzoek op aard	3430	auto-onderdelen- en
11	BL015000602	C0150001210	Groningerstraat	2	4		Onderzoek op aard	351	scheepsbouw- en sch
12	BL015001078	C0150001653	Londenstraat	1			Onderzoek op aard	400010	electriciteitsproductie
13		C0150003800	Wetermansweg	4		7414KP	PreHO	400010	electriciteitsproductie
14		C0150000883	Gieterijstraat	-1		7411E	PreHO	4004	gasfabriek
15	BL015000517	C0150000768	Emmerikstraat	25			Onderzoek op aard	502041	autospuitbedrijf (geen
16		C0150000931	Graven	24		7411PH	PreHO	502041	autospuitbedrijf (geen
17	BL015000397	C0150001800	Mr. H.F. de Boerlaan	107			Onderzoek op aard	502041	autospuitbedrijf (geen
18		C0150003330	Scheepvaartstraat	6		7411MB	PreHO	502041	autospuitbedrijf (geen
19	304669	C0150003867	Zweedsestraat	17			Onderzoek op aard	502041	autospuitbedrijf (geen
20		C0150000161	Assenstraat	-6		7411	PreHO	502042	autoplaatwerkerij ann
21		C0150000585	Burg. Dumberstraat	-1		7413VM	PreHO	502042	autoplaatwerkerij ann
22		C0150000759	Emdenstraat	16		7418BR	PreHO	502042	autoplaatwerkerij ann
23		C0150001266	J. van Vlotenlaan	2		7412SL	PreHO	502042	autoplaatwerkerij ann
24		C0150001628	Lange Zandstraat	72		7412CJ	PreHO	502042	autoplaatwerkerij ann
25		C0150003059	Platvoetsdijk	5 A		7414KN	PreHO	502042	autoplaatwerkerij ann
26		C0150003402	Sluisstraat	19		7411EE	PreHO	502042	autoplaatwerkerij ann
27		C0150003909	Zwolseweg	439		7414KE	PreHO	502042	autoplaatwerkerij ann
28	BL015000439	C0150000089	Achter de Muren Vp	44			Historisch onderzoek	5050	benzine-service-static
29		C0150000084	Achter De Muren Vp	2		7411SL	PreHO	5050	benzine-service-static
30		C0150000257	Bergstraat	38		7411ET	PreHO	5050	benzine-service-static
31		C0150000300	Bokkingshang	4		7411GG	PreHO	5050	benzine-service-static
32		C0150000344	Boxbergerweg	73		7412BC	PreHO	5050	benzine-service-static
33		C0150000368	Boxbergerweg	76		7412BE	PreHO	5050	benzine-service-static
34		C0150000419	Brink	43		7411BT	PreHO	5050	benzine-service-static
35		C0150000512	Brinkgreverweg	224		7415CJ	PreHO	5050	benzine-service-static
36		C0150000577	Bruynssteeg	18		7411LT	PreHO	5050	benzine-service-static
37	BL015000521	C0150003069	Burseplein				Onderzoek op aard	5050	benzine-service-static
38	BL015000493	C0150000643	Danzigweg	14			Onderzoek op aard	5050	benzine-service-static
39		C0150000648	Davodwarsstraat	5		7412VJ	PreHO	5050	benzine-service-static
40		C0150000677	Diepenveenseweg	2		7413AP	PreHO	5050	benzine-service-static

Nr	BIS_code	ACluster_id	Straat	Huisnr	Huisltr toevoeg.	Postcode	Stat_rap	Dubi	UBI-omschrijving
41		C015000680	Diepenveenseweg	14		7413AP	PreHO	5050	benzine-service-static
42	BL015000429	C015000720	Dreef	140	A		Onderzoek op aard	5050	benzine-service-static
43		C015000718	Dreef	-1		7414E	PreHO	5050	benzine-service-static
44		C015000884	Gieterijstraat	-2		7411E	PreHO	5050	benzine-service-static
45		C015000968	Grote Overstraat	37		7411JA	PreHO	5050	benzine-service-static
46		C0150001017	Hallenstraat	-1		7411CZ	PreHO	5050	benzine-service-static
47		C0150001043	Handelskade	-3		7417D	PreHO	5050	benzine-service-static
48		C0150001064	Hanzeweg	39		7418AV	PreHO	5050	benzine-service-static
49		C0150001071	Hanzeweg	47		7418AV	PreHO	5050	benzine-service-static
50		C0150001084	Hanzeweg	34		7418AT	PreHO	5050	benzine-service-static
51		C0150001105	Henri Dunantlaan	6		7416AX	PreHO	5050	benzine-service-static
52	BL015000633	C0150001191	Holterweg				Onderzoek op aard	5050	benzine-service-static
53		C0150001226	Ijselkade	-1			PreHO	5050	benzine-service-static
54		C0150001320	Kazernestraat	-1		741	PreHO	5050	benzine-service-static
55		C0150001441	Kleine Poot	18		7411PE	PreHO	5050	benzine-service-static
56	BL015000470	C0150001612	Korte Zandstraat				Onderzoek op aard	5050	benzine-service-static
57		C0150001509	Kortestraat	6		7419CL	PreHO	5050	benzine-service-static
58	BL015000765	C0150001526	Laan van Borgele	70			Onderzoek op aard	5050	benzine-service-static
59		C0150001652	Lindenstraat	18		7411NV	PreHO	5050	benzine-service-static
60	BL015000780	C0150001770	Molenbelt	29	35		Onderzoek op aard	5050	benzine-service-static
61		C0150001787	Molenstraat	97		7411NR	PreHO	5050	benzine-service-static
62		C0150001796	Mr HF De Boerlaan	-1			PreHO	5050	benzine-service-static
63	BL015000412	C0150001807	Mr. H.F. de Boerlaan				Onderzoek op aard	5050	benzine-service-static
64		C0150002855	Nijmegensestraat	6	B	7418BZ	PreHO	5050	benzine-service-static
65		C0150002871	Noordenbergstraat	9		7411NJ	PreHO	5050	benzine-service-static
66	BL015001222	C0150005441	Oerdijk	5			Onderzoek op aard	5050	benzine-service-static
67		C0150002926	Oude Bathmenseweg	6		7417XA	PreHO	5050	benzine-service-static
68	302631	C0150005501	Pastoorisdijk	10			Onderzoek op aard	5050	benzine-service-static
69	302430	C0150005503	Pastoorisdijk	22			Onderzoek op aard	5050	benzine-service-static
70		C0150003050	Pikeursbaan	15		7411GT	PreHO	5050	benzine-service-static
71		C0150003106	Pothoofd	119		7411BK	PreHO	5050	benzine-service-static
72		C0150003105	Pothoofd	117		7411BK	PreHO	5050	benzine-service-static
73		C0150003203	Rielerweg	12		7416ZG	PreHO	5050	benzine-service-static
74	BL015000950	C0150003193	Rielerweg	25	31		Onderzoek op aard	5050	benzine-service-static
75	300044	C0150004877	Schotwillemsweg	1			Onderzoek op aard	5050	benzine-service-static
76	300581	C0150003363	Siemelinksweg	25			Onderzoek op aard	5050	benzine-service-static
77		C0150003421	Smedenstraat	41		7411RB	PreHO	5050	benzine-service-static
78		C0150003425	Smedenstraat	-2		7411R	PreHO	5050	benzine-service-static
79		C0150005547	Smidsweg	10		7433BN	PreHO	5050	benzine-service-static
80		C0150003481	Snipperlingsdijk	20		7417BJ	PreHO	5050	benzine-service-static

Nr	BIS_code	ACluster_id	Straat	Huisnr	Huisltr toevoeg.	Postcode	Stat_rap	Dubi	UBI-omschrijving
81		C0150003631	TG Gibsonstraat		-2		PreHO	5050	benzine-service-statio
82		C0150003620	TG Gibsonstraat		-1		PreHO	5050	benzine-service-statio
83		C0150003673	Van Mouwijckstraat		3	7416AN	PreHO	5050	benzine-service-statio
84	BL015001275	C0150003706	Venlostraat		3		Onderzoek op aard	5050	benzine-service-statio
85		C0150003758	Walstraat		16	7411GM	PreHO	5050	benzine-service-statio
86		C0150003812	Worp		101	7419AD	PreHO	5050	benzine-service-statio
87		C0150003831	Zutphenselaan		-5	7411A	PreHO	5050	benzine-service-statio
88	BL015001080	C0150003939	ZWOLSEWEG		156		Onderzoek op aard	5050	benzine-service-statio
89		C0150003885	Zwolseweg		99	7412AC	PreHO	5050	benzine-service-statio
90	BL015000377	C0150000141	Amsbergstraat		11		Onderzoek op aard	515121	brandstoffengroothan
91	BL015000549	C0150000702	Dordrechtweg		16		Onderzoek op aard	515121	brandstoffengroothan
92		C0150001658	Londenstraat		6	7418EE	PreHO	515121	brandstoffengroothan
93	BL015000888	C0150003229	Rigastraat				Onderzoek op aard	515121	brandstoffengroothan
94		C0150003398	Sint Olafstraat		4	7418CG	PreHO	515121	brandstoffengroothan
95		C0150003692	Veenweg		61	7416BB	PreHO	603001	olietransportleiding
96	BL015000421	C0150000743	Duurstedeweg		30		Onderzoek op aard	747026	tankautocleaningbed
97		C0150001914	Naamloos		-1065		PreHO	900030	stortplaats op land (ni
98		C0150002398	Naamloos		-216		PreHO	900030	stortplaats op land (ni
99	BL015000882	C0150003572	Oxersteeg		3		Onderzoek op aard	900030	stortplaats op land (ni
100	BL015001316	C0150002182	Munsterstraat				Onderzoek op aard	900037	stortplaats puin en/of
101		C0150002315	Naamloos		-460		PreHO	900038	stortplaats industrieel
102		C0150002297	Naamloos		-812		PreHO	900038	stortplaats industrieel
103		C0150002184	Naamloos		-1118		PreHO	900038	stortplaats industrieel
104		C0150002104	Naamloos		-217		PreHO	900040	stortplaats in water bir
105		C0150002285	Naamloos		-860		PreHO	900043	stortplaats baggerspe
106	BL015001375	C0150002345	Rielerweg		33	39	Onderzoek op aard	900047	stortplaats puin en/of
107	BL015000952	C0150002010	Snipperlingsdijk				Onderzoek op aard	900047	stortplaats puin en/of
108		C0150002843	Nieuwstraat		88	7411LP	PreHO	9301	textiel- en kledingreini
109		C0150003605	Tabakswal		37	7413TD	PreHO	9301	textiel- en kledingreini
110	BL015000418	C0150000342	Boxbergerweg		63		Onderzoek op aard	930120	chemische wasserij/s
111		C0150001014	Hagensteeg		-1	7411PV	PreHO	930120	chemische wasserij/s
112	BL015000659	C0150001225	Holterweg				Onderzoek op aard	930120	chemische wasserij/s
113		C0150003003	Papenstraat		28	7411ND	PreHO	930120	chemische wasserij/s
114		C0150003545	Spoorstraat		4	7412VE	PreHO	930120	chemische wasserij/s
115	BL015001040	C0150003737	Walstraat		39		Onderzoek op aard	930120	chemische wasserij/s
116	BL015000475	C0150001164	Hogestraat				Onderzoek op aard	930121	poetsdoekenfabriek
117		C0150001618	Lange Zandstraat		-6	7412C	PreHO	930127	chemische ververij

Bijlage 4b: Klasse 8 - locaties uit de werkvoorraad waar een vervolgonderzoek nodig is in het landelijk gebied

Nummer	BIS_code	ACluster_id	Straat	Huisnr	Huislr	Postcode	Plaats	Stat_rep	Dubi	UBI-omschrijvin
1		C0150005014	Oerdijk		157	7435PJ	Okkenbroek	PreHO	5050	benzine-service-st
2	BL015001100	C0150004466	Sportweg				Letele	Onderzoek op aard	5050	benzine-service-st
3		C0150005517	Raalterweg		8 A	7433RA	Schalkhaar	PreHO	5050	benzine-service-st
4		C0150005021	Oerdijk		232	7435PL	Okkenbroek	PreHO	5050	benzine-service-st
5	BL015000990	C0150001699	Corrie Tendeloostraat				Deventer	Onderzoek op aard	515121	brandstoffengrooth
6	BL015000413	C0150000309	Bolwerksweg		9		Deventer	Onderzoek op aard	34201	carrosseriefabriek
7		C0150005378	Naamloos		-510		Schalkhaar	PreHO	7522	defensieterein
8		C0150001993	Naamloos		-859		Deventer	PreHO	900043	stortplaats bagger
9	BL015000930	C0150003025	Pekelharingsweg		2		Deventer	Onderzoek op aard	900030	stortplaats op land
10		C0150004106	Naamloos		-1063		Diepenveen	PreHO	900047	stortplaats puin en
11		C0150004110	Naamloos		-1051		Diepenveen	PreHO	900047	stortplaats puin en
12		C0150004185	Naamloos		-1050		Diepenveen	PreHO	900047	stortplaats puin en
13		C0150002014	Naamloos		-583		Deventer	PreHO	900037	stortplaats puin en
14		C0150001887	Naamloos		-1121		Deventer	PreHO	900037	stortplaats puin en
15		C0150004108	Naamloos		-1059		Diepenveen	PreHO	900037	stortplaats puin en
16	BL015001087	C0150001889	Rembrandtkade		195		Deventer	Onderzoek op aard	900037	stortplaats puin en
17		C0150005325	Naamloos		-814		Schalkhaar	PreHO	900013	stortplaats rioolslib

Bijlage 5: Samenvattend overzicht inhoud Wbb-programma 2005 t/m 2009, inclusief definities prestatie-indicatoren bodemsanering

Inhoud programma	Bijzonderheden/doelstellingen/definities
Thema's	
A doorloop prestaties 2002 t/m 2004	Wat gaat van 1 ^e periode naar verwachting niet door
B aanpak werkvoorraad	In welke mate wordt in deze periode werkvoorraad aangepakt; referentie is werkvoorraad 2004 goedgekeurd door toetsingscommissie
C gebiedsgericht beleid	Hoe wordt bodemsanering betrokken in gebiedsgerichte activiteiten
D waterbodems	Intensivering aangeven t.o.v. 1 ^e periode; intensivering realiseren in jaren 2005 en 2006
E gasfabrieken	Doelstelling 1/3 ^e rijksfinanciering helder maken, 2015 klaar; provincies beschrijft route naar kaderconvenant gemeenten
F projectgemeenten met milieuhygiënisch saneringscriterium	De provincie beschrijft in haar programma in welke mate ze verwacht te moeten ingrijpen op verontreinigingen in het stedelijk gebied van projectgemeenten
G Navos/nazorg/beheersmaatregelen	In het programma beschrijven provincies en gemeenten of de uitkomsten van het NAVOS-onderzoek bij stortplaatsen nog leidt tot saneringsmaatregelen en in welke mate deze saneringsmaatregelen in deze periode al zijn gepland; relatie tot werkvoorraad
H Asbest	Provincies en gemeenten besteden aandacht aan de mate waarin asbest de aanpak van bodemverontreiniging in hun gebied beïnvloedt; Overijssel en Gelderland ook samenhang uitvoering besluit asbestwegen
I Bodembeleidsbrief	Wat is het effect van de bodembeleidsbrief op bodembeleid en ambities en in welke mate (aantallen/geschatte kosten/percentage werkvoorraad en als bekend m ² /m ³) binnen haar werkvoorraad zijn er gevallen die naar verwachting zullen voldoen aan het "saneringscriterium"
J Spoor 2 landsdekkend beeld	wat er nog moet gebeuren om ook op de niet-chemische aspecten het inzicht in de bodemkwaliteit te verbeteren
K Ongerechtvaardigde verrijking	welke extra prestaties zullen worden verricht naar aanleiding van de afspraak van gemeenten met het rijk over 'ongerechtvaardigde verrijking' op oude saneringen
Prestatie-indicatoren	
1. aantal saneringen	Aangesloten is bij de definities in het Handboek Monitoring Bodemsanering (versie 3, juni 2003) en het Landelijk Invoerprotocol GLOBIS (versie 2.1, juni 2002); Een locatie is volgens de Monitoring gesaneerd wanneer het evaluatierapport van de sanering is goedgekeurd door het bevoegd gezag. In het kader van de Monitoring kunnen langlopende saneringen van de ondergrond, met deze aanduiding worden geregistreerd als gesaneerd, op basis van de goedkeuring van de voortgangsrapportage bij het behalen van het eerste ijkmoment
2. aantal onderzoeken	Aangesloten is bij de definities in het Handboek Monitoring Bodemsanering (versie 3, juni 2003) en het Landelijk Invoerprotocol GLOBIS (versie 2.1, juni 2002); Het gaat hier om uitvoeringsprojecten van onderzoek (OO of NO) door de provincie met rijksfinanciering. Onder OO vallen in de monitor ook alle "eerste onderzoeken" zoals verkennend en indicatief onderzoek. Toetsingen van verkennende onderzoeken van derden in het kader van bouwvergunningen tellen pas mee wanneer hierop een beschikking (ernst/urgentie) op volgt. In tegenstelling tot de monitoring kan het in de opgave voor het programma ook om onderzoeken bij waterbodems gaan.
3. aantal m ² verontreinigd oppervlak	Oppervlakte interventiewaardecontour verontreinigde grond in m ² (waar de sanering betrekking op heeft)
4. aantal m ³ verontreinigde grond	Omvang interventiewaardecontour verontreinigde grond in m ³ (waar de sanering betrekking op heeft); Dit is onafhankelijk van wat er met de grond gebeurt. Aldus tellen ook de volumes bij beheersvarianten en in-situ-saneringen mee
5. aantal m ³ verontreinigd grondwater	Omvang interventiewaardecontour verontreinigd grondwater in m ³ (waar de sanering betrekking op heeft); Het gaat dus niet om een opgepompte hoeveelheid grondwater, die al dan niet gezuiverd en geloosd wordt
6. bodemsaneringsprestatie-eenheden (bpe's)	Bij de keuze van de factor is uitgegaan van de (geschatte) prijsverhouding tussen het saneren van één m ² terrein, het

	<p>verwijderen van één m³ grond en het zuiveren van één m³ grondwater. Deze geschatte prijzen zijn respectievelijk € 50,-/m², € 150/m³ en € 2/m³. Daarnaast is het gewicht van grondwater verhoogd met een factor 10 omdat geen rekening is gehouden met het aantal keren dat de omvang van de grondwaterverontreiniging zal worden doorspoeld.</p> <p>In formulevorm ziet dit er zo uit:</p> <p>B.p.e. programma = (m2 verontreinigd oppervlakte * 1) + (m3 verontreinigde grond * 3) + (m3 verontreinigd grondwater*0,4</p>
--	--

Bijlage 6a: te realiseren bodemsaneringsprestaties in het stedelijk gebied van Deventer in de periode 2005 t/m 2009 - doorloop prestaties 2000 - 2005

Nr.	Locatiennaam	Verontreinigd oppervlak (m2)	Verontreinigde grond (m3)	Verontreinigd grondwater (m3)	Bodemprestatie-eenheden (BPE)	Kosten onderzoek	Kosten sanering	Personele kosten
1	Boxbergerweg 121/140	100	200	210	784	€ 20.000,00	€ 300.000,00	€ 16.000,00
2	Boxbergerweg 18 - 30	0	0	810.000	324.000	€ 20.000,00	€ 795.000,00	€ 28.500,00
3	Erasmusstraat 2	300	1.200	1.050	4.320	-	€ 500.000,00	€ 25.000,00
4	Havenkwartier 1e fase (Scheepvaartstraat e.o.)	2895	6701	1620	23.646	€ 50.000,00	€ 1.600.000,00	€ 82.500,00
5	Hunneperkade 4, Roto	2.150	2.050	25.000	18.300	-	€ 545.000,00	-
6	Lange Bisschopstraat/Broederenstraat (bron)	2.000	4.000	-	14.000	€ 7.500,00	€ 500.000,00	€ 50.750,00
7	Rijsterborgherweg 20	0	0	1.600	640	-	€ 121.000,00	€ 6.050,00
8	Sluisstraat e.o.	1.800	1.800	0	7.200	€ 30.000,00	€ 360.000,00	€ 19.500,00
9	Van Zalingenstraat	20	35	70	153	-	€ 130.000,00	€ 6.500,00
10	Zutphensestraat 10, AKZO	5.000	30.000	50.000	115.000	-	€ 329.000,00	-
11	Zwolsseweg 29/ Appelstraat 41-43, e.o.	750	750	100	3.040	€ 20.000,00	€ 150.000,00	€ 8.500,00
	Totaal	15.015,00	46.736,00	889.650,00	511.083	€ 147.500,00	€ 5.330.000,00	€ 243.300,00

Personele kosten: 5% van de onderzoeks- en saneringskosten, m.u.v. Lange Bisschopstraat/ Broederenstraat waar 10% gehanteerd is.

Lange Bisschopstraat/ Broederenstraat: opgenomen BPE's betreffen grondsanering van de bronlocatie (gefaseerd). Totale omvang grondwaterverontreiniging (pluim) is 750.000 m3. Aantal BPE's is 11.

N.B: De projecten en bedragen per project hebben een indicatief karakter.

Bijlage 6b: te realiseren bodemsaneringsprestaties in het stedelijk gebied van Deventer in de periode 2005 t/m 2009

Nr.	Locatiennaam	Verontreinigd oppervlak (m2)	Verontreinigde grond (m3)	Verontreinigd grondwater (m3)	Bodemprestatie-eenheden (BPE)	Kosten onderzoek	Kosten sanering	Personele kosten	bijdrage SEB
1	Ceintuurbaan 209 (Subat)	500	450	500	2.050	€ 10.000,00	€ 200.000,00		100%
2	Diepenveenseweg 2-8/ Brinkgreverweg 5	55	160	100	575	€ 22.000,00	€ 150.000,00		100%
3	Dorpsstraat 47	4	2	130	62	€ 10.000,00	€ 60.000,00	€ 3.500,00	25%
4	Duurstedeweg 7 (Descol)	350	350	9.000	5.000	€ 8.000,00	€ 25.000,00		100%
5	Heuvel	1500	7.500	0	24.000	€ 5.000,00	€ 800.000,00	€ 40.000,00	50%
6	H. Hondstr/ Diepenveenseweg 84 (Subat)	535	500	1.000	2.435	€ 10.000,00	€ 400.000,00	€ 20.500,00	100%
7	Koningsbergerstraat 5	10	50	100	200		€ 100.000,00		100%
8	Mr. H.F. de Boerlaan (Subat)	500	500	1.000	2.400	€ 10.000,00	€ 1.230.000,00	€ 62.000,00	100%
9	Mr. H.F. de Boerlaan 30-60	3.600	7.800	0	27.000	€ 25.000,00	€ 350.000,00	€ 18.750,00	75%
10	Olthoflaan	22.000	66.000	0	220.000	€ 25.000,00	€ 2.000.000,00	€ 101.250,00	75%
11	Oude Holterweg 10	1.065	7.030	40.000	38.155	€ 25.000,00	€ 300.000,00	€ 16.250,00	75%
12	Sint Olafstraat 2-4, Bestoel	5.600	5.600	14.000	28.000		€ 1.200.000,00		100%
13	Striksteeg 5-7 fase 2	275	226	115	999		€ 50.000,00	€ 2.500,00	75%
14	Tielstraat 8-9 (Holland Mineraal)	1.600	4.800	4.800	17.920	€ 20.000,00	€ 100.000,00		100%
15	Worp 19	700	350	0	1.750		€ 36.000,00	€ 1.800,00	75%
16	Zweedsestraat 5-7 (Nefit)	200	400	3.750	2.900		€ 80.000,00		100%
17	1 sanering werkvoorraad	100	150	200	630		€ 250.000,00	€ 12.500,00	0%
18	onderzoek grondwater binnenstad					€ 20.000,00		€ 1.000,00	0%
	Totaal	38.594,00	101.868,00	74.695,00	374.076	€ 170.000,00	€ 7.331.000,00	€ 280.050,00	

Personele kosten: 5% van de onderzoeks- en saneringskosten

N.B: De projecten en bedragen per project hebben een indicatief karakter. Nadat de budgettoekenning heeft plaatsgevonden, zal een meerjarenraming, inclusief verdeelbesluit, opgesteld worden. Deze meerjarenraming zal ieder jaar geactualiseerd worden.

Bijlage 8a: Schema financiële paragraaf ISV

Thema	Kosten in euro's en financiers					
	Rijk (ISV2)	Rijk (overig)**	Gemeente*	Provincie	EU	de
aanpak "nieuwe" ernstige gevallen	1.217.800					
aanpak werkvoorraad	679.000					
Navos/ nazorg/ beheersmaatregelen	1.101.500	-	-	-	-	
Asbestbeleid	10.000					
<i>Totaal programma</i>	<i>3.008.300</i>					

- * eigen middelen, gemeentefonds, enz.
- ** rijksbijdragen anders dan het ISV2 (bijv. specifieke uitkeringen)
- *** woningbouwcorporaties, private partijen, enz.
- **** dit is naar verwachting ongeveer het bedrag dat overblijft van ISV1

Bijlage 8b: Berekening benodigde financiën per thema

2.6.3- Benodigde financiële middelen aanpak nieuwe ernstige gevallen

De kosten van het onderzoek naar het Deventer grondwater in de binnenstad worden geschat op € 20.000,-. Zie bijlage 6a en 6b voor de benodigde kosten per saneringsproject. Bijlage 6 is een uitwerking van tabel 1. In bijlage 6a staan die kosten die samenhangen met de doorloop van projecten vanuit de periode 2000 t/m 2004. In bijlage 6b staan de kosten die samenhangen met nieuwe projecten. In bijlage 9 is onderscheid gemaakt in kosten die voortvloeien uit het doorlopen van prestaties uit de periode 2002 t/m 2004 en de aanpak van "nieuwe" ernstige gevallen.

2.6.2- Benodigde financiële middelen aanpak werkvoorraad

Voor de aanpak van de werkvoorraad worden de volgende gemiddelde bedragen per locatie gehanteerd:

1.- historisch onderzoek:	€	250,-	
2.- oriënterend onderzoek:	€	2.000,-	
3.- nader onderzoek:	€	5.000,-	
4.- saneringsonderzoek:	€	8.000,-	
5.- saneringsplan:	€	12.000,-	
6.- sanering:	€	250.000,-	

Voor de klasse 8 - locaties komt dit op de volgende bedragen uit:

1.- 117 historische onderzoeken	x €	250,- =	€	29.250,-
2.- 47 oriënterende onderzoeken	x €	2.000,- =	€	94.000,-
3.- 19 nadere onderzoeken	x €	5.000,- =	€	95.000,-
4.- 4 saneringsonderzoek	x €	8.000,- =	€	32.000,-
5.- 4 saneringsplan	x €	12.000,- =	€	48.000,-

Totaal: € 298.250,-

De gemeente Deventer denkt voor het onderzoek naar de dempingen in de periode 2005 t/m 2009 € 5.000 nodig te hebben. Voor het onderzoek naar tanklocaties denkt de gemeente Deventer € 30.000 nodig te hebben.

Voor de screening van de locaties die ernstig vervuild zijn, maar waarvan de urgentie niet bepaald is, denkt de gemeente Deventer € 40.000,- nodig te hebben. Deze kosten worden opgevoerd in het ISV-programma, aangezien het overgrote deel van de locaties in het stedelijk gebied liggen.

Voor het onderzoek naar de locaties waarvan de omvang van de vervuiling onbekend is, denkt de Gemeente Deventer € 10.000,- voor de screening en het volgende bedrag voor de onderzoeken/ sanering nodig te hebben:

- 18 oriënterende onderzoeken	x €	250,-	= €	3.750,-
- 8 nadere onderzoeken	x €	2.000,-	= €	14.000,-
- 1 saneringsonderzoek/ -plan	x €	8.000,-	= €	8.000,-
- 1 sanering	x €	250.000,-	= €	250.000,- +

Totaal € 275.750,-

Onderzoek naar locaties in plangebieden zal over het algemeen uit de exploitatiekosten betaald worden. Al bekende saneringen zijn opgenomen in de volgende paragraaf.

Voor de kwaliteitsslag van de LDB-tabel denkt de gemeente Deventer € 20.000,- nodig te hebben.

Samenvattend:

- aanpak van de klasse 8-locaties:	€	298.250,-
- onderzoek dempingen:	€	5.000,-
- onderzoek tanklocaties:	€	30.000,-
- screening ernstig vervuilde locaties, urgentie nog niet bepaald:	€	40.000,-
- screening locaties omvang onbekend:	€	10.000,-
- onderzoek/ sanering locaties omvang onbekend:	€	275.750,-
- kwaliteitsslag LDB:	€	20.000,-
		----- +
Totaal:	€	679.000,-

| 2.6.4. Benodigde financiële middelen NAVOS-locaties en nazorg- en beheerlocaties

Voor NAVOS-locaties is € 540.000,- nodig. Voor de nazorg- en beheerlocaties € 561.500,-. Bij elkaar opgeteld is dit € 1.101.500,-. Zie hiertoe paragraaf 2.3.3 en 2.3.4.

Asbest

Benodigde financiële middelen voor de uitwerking van het asbestbeleid: € 10.000,-.

Bijlage 9a: Schema financiële paragraaf WBB

Thema	Kosten (in €) en financiers		
	Rijk (Wbb)	Markt/derden	Totaal
B aanpak werkvoorraad	37.750		37.750
G Navos/ nazorg/ beheersmaatregelen	125.500		125.500
<i>Totaal programma</i>	163.250		163.250
Marktwerking door verwachte sanering Baarlermarsweg 6 door derden		1.000.000	1.000.000
Aanvullende prestaties (zie par. 3.11.2)	10.000 – 135.000		10.000 – 135.000,-

N.B: de verwijderde rijen en kolommen uit de format bleken niet van toepassing te zijn op Deventer.

Bijlage 9b: Berekening benodigde financiën per thema

Benodigde financiële middelen aanpak werkvoorraad

Voor de aanpak van de werkvoorraad worden de volgende gemiddelde bedragen per locatie gehanteerd:

1.	historisch onderzoek:	€	250,-	
2.	oriënterend onderzoek:	€	2.000,-	
3.	nader onderzoek:	€	5.000,-	

Voor de aanpak van de klasse 8-locaties komt dit op de volgende bedragen uit:

1.	17 historische onderzoeken	x €	250,-	= €	4.250,-
2.	12 oriënterende onderzoeken	x €	2.000,-	= €	14.000,-
				-----	+
Totaal:				€	18.250,-

Voor de aanpak van de locaties in kwetsbaar gebied komt dit op de volgende bedragen uit:

1.	78 historische onderzoeken	x €	250,-	=	€	19.500,-
				-----	+	
Totaal:				€	19.500,-	

Voor de aanpak van de werkvoorraad is dus nodig:

	€	18.250,-
	€	19.500,-
	-----	+
Totaal:	€	37.750,-

3.11.3. Benodigde financiële middelen NAVOS-locaties en nazorg- en beheerlocaties

Voor de reparatie van de deklaag van de voormalige stortplaats aan de Molenweg is € 37.500,00 benodigd. Voor monitoring is € 48.000,00 nodig. Voor onderzoek is € 40.000,00 nodig. In totaal is er dus € 125.500,00 nodig voor NAVOS-locaties.